

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Симоненко, І. Рудь, В. Ворошилов, Ю. Якименко, О. Рябокони. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 41
(05 липня 2016 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	26
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	33
ПОЛІТИКА.....	47
ЕКОНОМІКА	53
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	63

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Делегація Верховної Ради України взяла участь у роботі XXV Щорічної сесії Парламентської Асамблеї ОБСЄ в місті Тбілісі (Грузія)

5 липня в Тбілісі (Грузія) завершується Щорічна XXV сесія Парламентської Асамблеї ОБСЄ, в роботі якої брала участь делегація Верховної Ради України.

До складу української делегації увійшли народні депутати України А. Герасимов (Голова делегації), О. Белькова, С. Висоцький, А. Геращенко, Т. Острікова, І. Попов та Н. Шуфрич.

У роботі XXV Щорічної сесії Парламентської Асамблеї ОБСЄ (головна тема – «25 років парламентського співробітництва: зміцнення довіри через діалог») взяли участь 300 парламентаріїв з 57 країн – учасниць Організації з безпеки та співробітництва в Європі та представники багатьох асоційованих країн і міжнародних організацій.

З вітальними промовами до учасників форуму звернулися Президент Грузії Г. Маргвелашвілі, спікер парламенту Грузії Д. Усупашвілі, прем'єр-міністр Грузії Г. Квірікашвілі, президент Парламентської Асамблеї ОБСЄ І. Канерва та діючий Голова ОБСЄ, міністр закордонних справ Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр.

Спікер Д. Усупашвілі, відкриваючи засідання, привітав учасників заходу та звернув увагу на те, що 25-а річниця ПА ОБСЄ майже співпадає із 25-ю річницею незалежності Грузії. Відзначаючи успіхи ОБСЄ у запобіганні конфліктам та їх врегулюванні, спікер водночас висловив жаль, що організація не змогла зупинити збройну агресію Російської Федерації проти Грузії у 2008 році. Він висловився за реформування Організації, яка має відповідати сучасним викликам і загрозам.

У своєму виступі президент Грузії наголосив на важливості ролі ОБСЄ у вирішенні спірних питань шляхом переговорів без використання воєнної сили. Він підтвердив налаштованість Грузії продовжувати найширше співробітництво з Організацією та її парламентською складовою.

Прем'єр-міністр Грузії відзначив, що його країна та усе населення Грузії високо цінують зусилля і конкретні дії ОБСЄ із забезпечення миру. Згадавши проблеми на тимчасово окупованих грузинських територіях, він висловив надію, що реалізація Грузією політики європейської інтеграції, разом із зусиллями ОБСЄ, призведе до відновлення територіальної цілісності країни мирним шляхом.

Президент ПА ОБСЄ акцентував увагу учасників заходу на необхідності концентрації зусиль на спільному протистоянні міжнародному тероризму, забезпеченні безпеки усіх країн, поваги до територіальної цілісності та недоторканості міжнародних кордонів. Президент подякував членам Парламентської Асамблеї за плідну роботу протягом терміну його дворічного головування, а також окремо відзначив високий рівень організації цьогорічної сесії парламентом Грузії.

У своєму зверненні до Асамблеї Ф.-В. Штанмайєр нагадав присутнім про наявність на просторі ОБСЄ цілої низки заморожених і гарячих конфліктів,

окремо виділивши збройний конфлікт на сході України. Він висловив жаль, що, незважаючи на те, що Мінські домовленості намітили основні шляхи мирного вирішення конфлікту, їх реалізація постійно торпедується. Глава зовнішньополітичного відомства Німеччини окремо наголосив на неприпустимості вчиняти напади на особовий склад місії ОБСЄ (СММ ОБСЄ), знищувати її безпілотники та інше технічне обладнання. Німецький міністр підкреслив визначну роль ОБСЄ для укріплення діалогу і розширення співробітництва між країнами регіону, а також наголосив на унікальних можливостях і багатому досвіді Організації у переведенні конфліктів із збройної у мирну фазу та сприянні проведенню переговорів між конфліктуючими сторонами.

XXV Щорічна сесія Парламентської Асамблеї ОБСЄ традиційно проходила у форматі загальних пленарних засідань, та в рамках трьох комітетів: з політичних питань і безпеки; з економічних питань, науки, технології і довкілля, та з демократії, прав людини і гуманітарних питань.

Учасники сесії голосували по резолюціям трьох комітетів і по 15 додатковим пунктам, спрямованим на модернізацію ОБСЄ, найбільшої регіональної організації з питань безпеки у світі. Серед цих 15 додаткових пунктів – два були внесені парламентською делегацією України.

3 липня 2016 року під час засідання Загального Комітету з економічних питань, науки, технологій та навколишнього середовища на XXV-й Щорічній сесії ПА ОБСЄ абсолютною більшістю голосів був ухвалений ініційований членом Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській Асамблеї ОБСЄ, народним депутатом України А. Герасимовим проект Резолюції «Тридцята річниця Чорнобильської катастрофи».

Резолюцію внесено та ухвалено з нагоди тридцятої річниці аварії на Чорнобильській атомній електростанції, яка, за своїми масштабами та складністю, стала однією з найбільших техногенних катастроф в історії людства. У тексті документа віддається повага пам'яті усіх жертв катастрофи, висловлюється глибоке співчуття сім'ям постраждалих та загиблих в аварії, відзначається, що і через тридцять років світ продовжує відчувати наслідки атомної катастрофи. Річниця, яку ми відзначили цього року, нагадує нам про величезну відповідальність перед нинішнім і прийдешніми поколіннями, щоб аварії на кшталт чорнобильської, ніколи більше не повторилися. Резолюція особливо наголошує на необхідності продовжувати на національному та міжнародному рівнях докладати зусилля з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, зменшувати її вплив на здоров'я населення, а також послаблювати її екологічні, соціальні та економічні наслідки, та вживати заходів з метою рекреації постраждалих від радіації територій.

Також XXV сесією Парламентської асамблеї Організації з безпеки та співробітництва в Європі 3 липня було ухвалено Резолюцію «щодо порушень прав людини та основоположних свобод в Криму».

Проект резолюції був ініційований членом Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській Асамблеї ОБСЄ, народним депутатом України Н. Агафоновою та представлений народним депутатом України С. Висоцьким. Резолюцію було ухвалено переважною більшістю голосів після внесення поправок до неї, ініційованих українською делегацією.

Резолюція рішуче закликає Російську Федерацію припинити агресію проти

України і в повному обсязі виконувати свої зобов'язання відповідно до Статуту ООН, Гельсінського заключного акту та інших норм і принципів міжнародного права, принципів і зобов'язань ОБСЄ, засуджує незаконну анексію Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, заборону окупаційною владою РФ діяльності Меджлісу кримськотатарського народу, а також у черговий раз вимагає від Російської Федерації звільнити незаконно анексовані території та повернути їх Україні, закликає держави-учасниці утриматись від будь-яких дій або вчинків, які можуть означати, прямо або опосередковано, визнання зміни статусу Автономної Республіки Крим та міста Севастополь як невід'ємної частини України. Резолюція рішуче засуджує всі порушення фундаментальних свобод та прав людини на Кримському півострові, зокрема, зростання репресій, насильства і дискримінації проти кримськотатарського корінного народу й етнічних українців, у тому числі викрадення, вбивства, тортури і жорстоке поводження, насильницькі зникнення, безпідставні арешти і затримання та тюремні ув'язнення (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/132383.html>; <http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/132404.html>; <http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/132403.html>). – 2016. – 2,3.07).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Т. Гранчак, ст. наук. співроб. СІАЗ НБУВ,
д-р наук із соц. комунікацій, ст. наук. співроб.

Brexit: результати, наслідки, прогнози

Brexit: результати

23 червня 2016 р. у Великій Британії відбувся історичний референдум, на якому виборці мали вирішити питання про членство країни у Євросоюзі. За офіційними даними, оприлюдненими виборчою комісією, на референдумі перемогли прибічники Brexit – виходу Великобританії з Євросоюзу. За таке рішення проголосували 51,9 % громадян, проти – 48,1 %.

Зокрема, за вихід Великої Британії з ЄС проголосували Англія (53,4 % голосів) та Уельс (52,5 % голосів), проти – Північна Ірландія (55,8 % голосів проти виходу) та Шотландія (62 % голосів проти) (див. рисунок).

Для участі в голосуванні зареєструвалися 46,5 млн британців, з яких прийшли на дільниці понад 33,5 млн осіб. Явка становила 72,1 %, що є найвищим показником у Великобританії, починаючи з 1997 р.

Nation results

England

Northern Ireland

Scotland

Wales

Рис. Результати голосування британців стосовно членства країни в ЄС за регіонами

Як пояснила старший аналітик «Альпарі» А. Бодрова, «чисто технічно, підсумки голосування не мають ніякої юридичної сили і необов'язкові до розгляду британськими властями». Утім, на її думку, результати референдуму, найімовірніше, будуть враховані, оскільки голосування організував прем'єр-міністр Д. Кемерон, який гарантував його проведення ще під час своєї передвиборної кампанії, хоча і виступав увесь цей час основним критиком ідеї Brexit, детально попереджаючи про наслідки.

Сам Д. Кемерон заявив, що всі ключові рішення про вихід держави зі складу Євросоюзу прийматиме новий уряд, повідомляє «Російська служба бі-бі-сі». Виступаючи в палаті громад з офіційним оголошенням про результати референдуму 23 червня щодо членства Британії в ЄС, Д. Кемерон сказав, що вже повідомив керівництво Євросоюзу про те, що його кабінет не має наміру офіційно ініціювати процес виходу країни з ЄС. Він запевнив, що його уряд робить і зробить усе, що в його силах, але «всі ключові рішення не будуть прийняті до тих пір, доки не з'явиться новий прем'єр-міністр» (http://dt.ua/WORLD/kameron-ne-bude-zapuskati-proces-vihodu-britaniyi-z-yes-212254_.html).

Зі свого боку Європейський Союз не вестиме переговорів із Британією, доки та не задіє юридичний механізм виходу з організації, ідеться в спільній заяві, підписаній федеральним канцлером Німеччини А. Меркель, президентом Франції Ф. Олландом і прем'єром Італії М. Ренці (<https://tsn.ua/politika/yes-ne->

bude-vesti-peregovori-z-britaniyeyu-do-pochatku-brexite-680930.html). Кожен із трьох європейських лідерів висловився за якнайшвидший початок юридичної процедури виходу Британії з ЄС. Нагадаємо, правила виходу з ЄС визначає ст. 50 договору про Європейський Союз, яка поки що жодного разу не застосовувалась. На думку прихильників відстрочення переговорів, її сенс у тому, щоб лідери країн ЄС могли зрозуміти, що вони потребують дружньої торговельної угоди з Лондоном для продовження експортних поставок своїх споживчих товарів на британський ринок без тарифів. Британія може формально запустити дію 50-ї статті, оголосивши про це або в письмовій формі, або усно.

Brexit: реакція політикуму

Після оголошення результатів голосування 24 червня прем'єр-міністр країни Д. Кемерон анонсував свою відставку, мотивуючи це рішення тим, що британський народ обрав собі інший шлях, і тепер країні потрібен новий лідер.

Д. Кемерон заявив, що не вважає правильним для нього «бути капітаном, який веде країну до нового пункту призначення».

Він пояснив, що в жовтні відбудеться з'їзд Консервативної партії і на той час у країні повинен бути новий прем'єр.

Стурбованість результатами референдуму висловили лідери ЄС та європейських країн. Brexit створює ризики для існування Європейського Союзу. Проте голова Європейської ради Д. Туск заявив що вихід Великобританії не вб'є ЄС, а зробить його сильнішим.

Глава Європарламенту М. Шульц зазначив, що переговори про вихід Великобританії з ЄС почнуться найближчим часом. «Великобританія вирішила піти своїм шляхом. Я думаю, що економічні дані сьогоднішнього ранку (24 червня. – Ред.) показують, що це буде дуже важкий шлях», – сказав він.

Віце-президент Європарламенту, євродепутат від Польщі Р. Чарнецький назвав Brexit поразкою Євросоюзу і зазначив, що лідери Європейського Союзу повинні подати у відставку у зв'язку з референдумом у Великобританії, за результатами якого країна покине ЄС.

Референдум у Великобританії став уроком, який потрібно «вивчити швидко і смиренно», вважає генеральний секретар ОБСЄ Л. Заньєр.

Вихід Великобританії з Євросоюзу стане серйозним політичним потрясінням для Європи, вважає глава МЗС Австрії С. Курц. «Якщо одна із найбільших країн вирішує вийти з Євросоюзу, то очевидно, що в Європі не залишиться каменя на камені», – упевнений він.

Федеральний канцлер Німеччини А. Меркель відзначила, що ситуацію з виходом Великої Британії з Євросоюзу треба спокійно проаналізувати і не поспішати з висновками. За її словами, рішення британців – сильний удар по Європі і процесу об'єднання європейських країн. «Нашим завданням має бути близьке майбутнє відносин між Великою Британією та ЄС. Тільки разом з ЄС вона зможе відстоювати свої інтереси у світі», – сказала А. Меркель.

«Новини з Великобританії воістину протверезують. Все говорить про сумний день для Європи і Великобританії», – написав у Twitter міністр закордонних справ ФРН Ф.-В. Штайнмаєр.

Голова комітету Бундестагу (парламент ФРН) із зовнішніх справ

Н. Реттген (ХДС) назвав підсумки референдуму «найбільшою катастрофою в історії європейської інтеграції».

ЄС потребує оновлення, щоб забезпечити своє існування на роки вперед, вважає глава МЗС Фінляндії Т. Соїні (<http://ua.korrespondent.net/world/3702663-peremoha-chy-katastrofa-reaktsiia-svitu-na-Brexit>).

Рішення Великобританії може стати прецедентним і спричинити за собою вихід інших країн, заявив міністр закордонних справ Польщі В. Вашиковський.

Прем'єр-міністр Болгарії Б. Борисов висловив розчарування підсумками референдуму. «Вихід Великобританії відіб'ється на всіх нас. Європейський Союз став слабшим, але він повинен показати, що зможе прожити і без Великобританії», – сказав Б. Борисов.

25 червня шість країн-засновниць Європейського Союзу зібрались у Берліні, щоб обговорити наслідки результатів референдуму у Великобританії. Метою такої поспішної зустрічі міністрів закордонних справ Бельгії, Німеччини, Італії, Люксембургу, Нідерландів та Франції стало обговорення підсумків референдуму у Великобританії і напрацювання спільних пропозицій щодо зміцнення Європейського Союзу.

Зокрема, міністри обговорили стратегічну концепцію створення «гнучкого союзу», що передбачатиме можливість неучасті у всіх інтеграційних проектах Євросоюзу тих країн-партнерів, які не можуть або не бажають цього (http://24tv.ua/mi_ne_viddayemo_tsyu_yevropu_v_berlini_radyatsya_pro_noviy_for_mat_gnuchkogo_yes_n699289).

Вироблений за керівної участі Берліна та Парижа план виходу з кризи отримав назву «Сильна Європа в непевному світі». У ньому йдеться про спільну стратегію у сфері безпеки, міграційної політики та економічного розвитку (http://24tv.ua/shho_bude_z_yevrosoyuzom_pislya_brexit_n699933).

За даними телеканалу «ТVP Info», у розпорядженні якого опинилася копія документа, підписаного МЗС Німеччини та Франції, у разі реалізації запропонованого документа замість Європейського Союзу буде створено єдину європейську державу, яка залежатиме від найсильніших на сьогодні європейських гравців. Країни-члени фактично не матимуть права на свою власну армію, власні спецслужби, окремий Кримінальний кодекс, національну валюту. Планується створити єдині силові служби, загальну податкову систему та інше. Крім того, держави-члени фактично втрачають контроль над своїми кордонами і процедурою прийому та переселення біженців на своїй території. Проект також передбачає введення єдиної візової системи, ведення спільної зовнішньої політики, а також обмеження ролі НАТО на європейському континенті. «Франція і Німеччина розділяють загальну долю і спільний набір цінностей, які призводять до ще більш тісного союзу між нашими громадянами. Тому ми будемо прагнути до політичного союзу в Європі і запросимо європейців взяти участь у цьому проекті», – йдеться в преамбулі документа (<http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1588539>).

У неділю, 26 червня, у семи провідних європейських виданнях було опубліковано звернення із закликом «перезапустити» Євросоюз, під яким підписалися близько 30 політичних і громадських діячів з Франції, Німеччини, Італії та інших країн.

Як передає RFI, у Франції відкритого листа опубліковано у виданні JDD.

«Ми поважаємо вибір британських громадян, і ми шкодуємо про нього.

Тепер важливо не дати “Брексіту” забрати нашу енергію. Навпаки, те, що сталося, може і повинно послужити для нових ідей. Європейці повинні перезапустити ЄС і разом відповідати на поставлені виклики часу», – ідеться в цьому зверненні. Під ним підписалися экс-глава німецької дипломатії Й. Фішер, італійський письменник Р. Савіано, французький математик С. Вілані, колишній прем’єр-міністр Бельгії Гі В. і один з лідерів травня 68-го Д. Кон-Бендіт.

Автори звернення пропонують кілька конкретних ініціатив. Зокрема, розвиток загальноєвропейської демократії і громадянської культури, перехід на новий етап у питаннях загальноєвропейської безпеки, а також нову стратегію для прийому мігрантів у ЄС.

«Для того, щоб наші пропозиції реалізувалися, нам потрібні ви, громадяни нашого союзу: сперечайтесь, не погоджуйтеся або доповнюйте наші пропозиції, – наголошується в тексті відкритого листа. – Євросоюз повинен стати спільною справою кожного з нас, а не тільки тих, то хоче його зруйнувати» (<http://www.newsru.ua/world/27jun2016/brex.html>).

На резонансні події у Європі відреагували США. Держсекретар США Д. Керрі закликав країни Заходу сконцентруватися, щоб «не втратити голову та не вчинити необдуманого» на тлі Brexit.

Його заява прозвучала під час зустрічі в Брюсселі з главою європейської дипломатії Ф. Могеріні, передає власний кореспондент Укрінформу.

За словами Д. Керрі, рішення британців про вихід країни з Європейського Союзу не зруйнувало цивілізаційних цінностей та спільних інтересів, які об’єднували Європу і трансатлантичне співтовариство, тож на них треба зосереджуватися й надалі.

«Інтереси та цінності, які об’єднували нас протягом такого тривалого періоду часу не змінилися в день цього голосування (референдуму в Британії)», – наголосив глава Держдепу (<http://nv.ua/ukr/world/geopolitics/ne-vtratiti-golovu-kerri-zaklikav-krajini-zahodu-skontsentruvatisja-pislja-brex-158459.html>).

Своєю чергою результати референдуму прокоментували в Росії.

У Москві зацікавлені в тому, щоб Євросоюз залишався великою економічною силою, заявив прес-секретар президента Росії Д. Песков.

«Хочу нагадати слова, які вже говорив президент Путін: тема Brexit – внутрішня справа Великобританії і питання її відносин з ЄС. Євросоюз є дуже важливим торговельно-економічним та інвестиційним партнером Росії, тому в Москві зацікавлені, щоб ЄС залишався великою економічною силою, процвітаючою, стабільною і передбачуваною», – сказав Д. Песков.

За його словами, російський уряд розглядає кризу, що виникла у Європі через вихід Великобританії зі складу ЄС (Brexit), як ситуацію, подібну до тієї, що склалася в Радянському Союзі незадовго до його розпаду. «Багато поколінь чітко пам’ятають період розвалу Радянського Союзу, цей час невизначеності. Звичайно, тут проводити прямі паралелі було б нерозумно, але певний турбулентний, незрозумілий і непередбачуваний час, очевидно, присутній. Ми знаємо, що в історії різних держав такі часи бувають», – цитує заяву Д. Пескова УНІАН (<http://dt.ua/WORLD/u-kremli-naslidki-brex-158459.html>).

При цьому голова комітету Ради Федерації Росії з міжнародних справ К. Косачев не виключив, що вихід Великобританії з ЄС може негативно позначитися на економічних відносинах між Москвою і Брюсселем

(<http://ua.korrespondent.net/world/3702663-peremoha-chy-katastrofa-reaktsiia-svitu-na-Brexit>).

Що ж до безпосередньо Великої Британії, то в Кремлі висловили надію на поліпшення двосторонніх відносин із країною після Brexit (<http://nv.ua/ukr/world/geopolitics/reaktsija-rf-na-brexit-derzhduma-radije-a-kreml-rozrahovuje-na-polipshennja-vidnosin-z-londonom-156083.html>).

За словами прес-секретаря президента РФ Д. Пескова, у Кремлі розраховують, що керівництво Великої Британії в нових політичних умовах перегляне підходи до відносин з Росією. «Сподіваємося, що в нових реаліях все-таки розуміння необхідності налагодження добрих відносин з нашою країною перемаже», – заявив він.

Також Д. Песков додав, що у РФ, «дуже непростий багаж відносин з Великою Британією, він дуже багатий традиціями, багатий історично, але в нинішньому стані він дуже непростий». «Ми не завжди можемо констатувати готовність до спілкування та співпраці наших британських партнерів», – сказав він.

У свою чергу в Держдумі РФ із неприхованою радістю зустріли новину про поразку на референдумі проєвропейських сил.

Зокрема глава ЛДПР В. Жириновський вважає, що «народ Британії здійснив великий подвиг» і британці «нарешті зробили правильний вибір».

На думку лідера КПРФ Г. Зюганова, наступними країнами на вихід з ЄС стануть Нідерланди і Франція, і тепер не буде «жорсткого диктату», і РФ буде «максимально зміцнювати зв'язки з Великою Британією».

Член фракції «Справедлива Росія» О. Драпеко сказала, що результати референдуму у Великій Британії говорять про «відрив уряду від корінних інтересів народу».

Як зауважив голова комітету Держдуми з міжнародних справ О. Пушков, вихід Великої Британії з ЄС послабить єдність Європи, що не відповідає інтересам США, які зацікавлені в єдиному євроатлантичному альянсі, де «єдині НАТО і Євросоюз будуть орієнтуватися на Вашингтон».

«Якщо так будуть проходити референдуми в кожній країні, то що почнеться: всі почнуть виходити і ставити особливі умови, підривати політику Брюсселя щодо України. Зараз буде зроблений єдиний висновок – ніяких референдумів», – упевнений О. Пушков.

В Україні Президент П. Порошенко та урядовці вже висловили жаль та занепокоєння з приводу Brexit. Зокрема міністр інфраструктури В. Омелян вважає, що результат референдуму щодо виходу Великої Британії з Євросоюзу не сприятиме угоді про відкрите небо між ЄС і Україною. А віце-прем'єр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції І. Климпуш-Цинцадзе назвала Brexit викликом для всієї західної цивілізації (<http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1588352>).

Brexit: економічні наслідки

Експерти й оглядачі однастайні в тому, що рішення британців про вихід країни з Євросоюзу матиме серйозні політичні та економічні наслідки у разі його реалізації. Але якщо політична луна від Brexit сьогодні поки що відчувається лише на рівні окремих заяв, то економічний ефект не змусив

очікувати на себе.

Так, 400 найбагатших людей у світі вже втратили 127,4 млрд дол. через те, що глобальні ринки акцій похитнулися на тлі результатів волевиявлення британців. Про це повідомляє Bloomberg.

«400 найбагатших людей у світі втратили 127 400 000 000 доларів США у п'ятницю (24 червня. – Ред.), коли глобальні ринки акцій похитнулися через новини про те, що британські виборці вирішили залишити Європейський Союз», – ідеться в повідомленні.

Як зазначається, мільярдери втратили через Brexit 3,2 % свого сукупного багатства в 3,9 трлн дол.

Зокрема, найбільше – понад 6 млрд дол. – втратив європейський бізнесмен А. Ортега. Понад мільярд доларів кожен через Brexit втратили Б. Гейтс, Д. Безос і найбагатша людина Великобританії Д. Кавендіш Гросвенор (<http://ua.korrespondent.net/world/3703359-cherez-Brexit-zbidnily-400-naibahatshykh-luidei-svitu>).

Фондові ринки світу втратили рекордні 3 трлн дол. за два торгові дні після підсумків референдуму у Великій Британії про вихід з Євросоюзу. Плебісцит спровокував ажіотажні продажі на провідних торгових майданчиках світу. Про це пише британська Financial Times із посиланням на учасників ринку, передають УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1582429-brexit-obiyshovsya-svitoviy-ekonomitsi-v-3-trln-dol-zmi>).

Біржові аналітики відзначають, що першого дня торгів обвал на торговельних майданчиках був зумовлений розпродажем коротких позицій, на яких інвестори хотіли заробити, адже більшість із них були впевнені, що жителі Британії проголосують за збереження країни у Євросоюзі. Шоковий результат голосування призвів до рекордного розпродажу коротких позицій, що й викликало ажіотажний обвал. Другий же день після референдуму – п'ятниця, 24 червня, – мав зовсім іншу логіку торгів. Інвестори переглядали своє ставлення до довгострокових інвестицій та позбувалися потенційно ризикованих активів.

У цілому з розвинутих ринків за перші дні після рішення щодо Brexit вивели близько 2,8 трлн дол., у той час як з ринків, що розвиваються, – тільки 179 млрд дол. Аналітики відзначають, що інвестори поки не можуть спрогнозувати стабілізацію через високий рівень невизначеності.

27 червня падіння на європейських ринках тривало. Заспокоїти ринки не зміг навіть міністр фінансів Британії Д. Осборн, який з'явився на публіці вперше після оголошення результатів голосування і спробував запевнити, що все буде добре.

«Можливо, ринки не очікували таких результатів, однак міністерство фінансів, Банк Англії та інші фінансові регулятори в останні місяці багато працювали над надійними планами на випадок надзвичайної ситуації з метою забезпечити фінансову стабільність. Разом з усіма фінансовими інститутами весь цей період ми систематично готувалися до наслідків у разі перемоги тих, хто голосував за вихід», – заявив Д. Осборн.

27 червня головний індекс Лондонської біржі продовжив падіння, втративши ще близько 2,5 %. Найбільше збитків зазнали авіаперевізник Easyjet та провідні банки країни.

Фондові біржі континентальної Європи також розпочали тиждень у

мінусі. Провідні європейські індекси втратили близько 3 %. Найбільше просів німецький Dax.

Попри те, що ринки дещо відійшли від паніки після рішення британців, аналітики прогнозують довгий період непевності, адже розуміння того, як саме відбудуватиметься Brexit, ні в кого немає (<http://ua.euronews.com/2016/06/27/city-and-pound-slide-as-osborne-fails-to-slay-brexite-dragon/>).

«Просіданням» відреагували на результати британського референдуму євро і фунт стерлінгів. Останній вже 24 червня послабив свої позиції відносно долара на 9,8 %. У понеділок, 27 червня, курс національної валюти Великобританії до долара відновив своє падіння – він став нижчим ще на 2,1 %.

Євро на середину дня 24 червня коштував 1,1053 дол. порівняно з 1,1385 дол. на закриття попередньої північноамериканської сесії. «Євро практично приречений. Він буде знижуватися у своїй вартості досить тривалий період. І складно спрогнозувати, де буде це дно. Це 0,8 за 1 доллар або 1 до 1, або 0,5, або що взагалі буде відбуватися з євро», – розмірковує виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера О. Устенко (<http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1588352>).

Євро також здав свої позиції і щодо японської ієни і досяг найнижчого рівня із січня 2013 р. У парі з долларом японська валюта почала стрімко зміцнюватись.

Що стосується інших валют, то в першу чергу, як зазначає РБК, Brexit стосується валют країн, що розвиваються, звідки інвестори зазвичай під час кризи намагаються вивести капітали. Послабилися польський злотий, угорський форинт і південноафриканський ранд. Так, вартість долара зросла до 4,1 польського злотого, піднявшись на 7,7 %. До угорського форинта доллар подорожчав більш ніж на 6 % і досяг 290,8 форинтів за 1 доллар. Південноафриканський ранд впав на 6,8 % щодо долара станом на 11:25 ранку 24 червня в Гонконзі і досяг рекордно низького рівня щодо ієни, пише Bloomberg (<http://strana.ua/news/19633-brexite-cilno-udarit-po-grivne.html>).

На думку фінансового аналітика С. Суверова, «валюта Піднебесної теж просяде в курсі долара. Навряд чи уникне цього і рубль». Міністр фінансів Росії А. Сілуанов вже заявив, що через британський референдум за вихід з Європейського Союзу Росія відчує падіння цін на нафту і послаблення рубля.

Утім, однастайності в прогнозах стосовно рубля в експертів немає. Зокрема, аналітик відділу аналізу світових ринків ІК «Фінам» В. Сисоев зазначає, що підсумки референдуму у Великій Британії здійснюють незначний вплив на послаблення російського рубля.

«Рубль виглядає найбільш стійко на відміну від британського фунта стерлінгів, європейської валюти і ієни», – вважає В. Сисоев. З ним погоджується і незалежний фінансовий аналітик Г. Вахитов. За його словами, референдум впливає на рубль опосередковано.

Поряд з валютними коливаннями після британського референдуму відбулося також зниження практично всіх ф'ючерсів на основні світові фондові індекси, нафта подешевшала більш ніж на 6 %, вартість нафти марки Brent впала нижче 48 дол. за барель.

Що стосується ситуації з гривнею, то наразі Міністерство економічного розвитку і торгівлі України не очікує дестабілізації курсу гривні через референдум у Великій Британії. Про це сказала на брифінгу заступник міністра

економічного розвитку і торгівлі Ю. Ковалів, передає кореспондент УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1581831-u-minekonomrozvitku-ne-ochikuyut-destalizatsiyi-kursu-grivni-cherez-brexit>).

«Сьогодні вже НБУ заявив, що прямого впливу на курс гривні у нас немає. Тому поки що якоїсь дестабілізації ми не очікуємо. І ми бачимо, навпаки, деяке укріплення протягом останніх місяців курсу гривні», – сказала Ю. Ковалів, відповідаючи на запитання, чи вплине вихід Британії з ЄС на курс гривні.

Аналітики Atlant Finance також вважають, що об'єктивний курс гривні – це 25,0–26,0 грн за долар. Раніше у НБУ зазначали, що на укріплення української гривні вплинуло збільшення пропозиції іноземної валюти та стабілізація політичної ситуації (<http://uapress.info/uk/news/show/135508>).

Експерти пояснюють відносно стійкість української валюти до інформаційного впливу результатів резонансного референдуму в Британії тим, що гривня практично не є вільно конвертованою і її курс перебуває під жорстким контролем НБУ. Також під контролем НБУ всі операції з виведення валюти за кордон. Тому навіть якщо в Україні ще залишилися якісь іноземні інвестори і навіть якщо вони виявляться під впливом панічних настроїв, все одно жодної копійки з країни без відома Нацбанку вони вивести не зможуть.

Тому те, що буде з гривнею, в меншій мірі залежить від ринкових трендів, а в більшій – від політичного рішення НБУ: тримати курс або дещо його «відпустити». Яке рішення прийме регулятор на даний момент достеменно невідомо. Але не виключено, що він, нехай і не відразу, але буде послаблювати гривню до долара. Оскільки, якщо курс гривні буде стабільний щодо долара, то це означатиме, що він буде зміцнюватися щодо інших валют. Наприклад щодо євро, рубля, валют східноєвропейських країн. Тобто щодо валют основних торговельних партнерів України. А це, своєю чергою, означатиме, що українські товари будуть менш конкурентоспроможними на їхніх ринках, а товари партнерів отримають перевагу на вітчизняному ринку. За досить складної ситуації з торговим балансом і з експортом це може стати негативним фактором для української економіки. Отже, можна припустити, що гривню Нацбанк буде поволі відпускати (<http://strana.ua/news/19633-brexit-cilno-udarit-po-grivne.html>).

На пов'язані з валютним курсом імовірні проблеми українських експортерів звертає увагу і виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера О. Устенко. За його словами, проблеми в ЄС означатимуть проблеми і в Україні, адже майже половина всього українського експорту нині йде саме до Євросоюзу. З падінням євровалюти українські товари будуть неконкурентоспроможними, а це означає, що ринок ЄС для них автоматично стискається. Отже, українські виробники повинні намагатися шукати якісь нові ринки. «А питання про розширення ЄС будуть зняті не просто на роки, а на десятиліття вперед», – додав О. Устенко (<http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1588352>).

«Загальна турбулентність світових фінансових ринків після оголошення перемоги прихильників Brexit негативно вплине на українську економіку. В такому разі інвестори виходять із сировинних активів, що викличе падіння цін на наші основні експортні товари – метали, зерно та ін.», – вважає аналітик UniCredit Bank А. Приходько.

Це означає, що той приплив валюти в Україну, що намітився в останні

місяці, помітно ослабне. Гривня, яка почала демонструвати тенденцію до зміцнення, може знову девальвувати. «Для України наслідком стане падіння експорту в Єврозону й інші країни впливу ЄС (Близький Схід, Північну Африку). Це відіб'ється на основних галузях економіки: ГМК, машинобудуванні. На тлі девальвації європейських валют, зростання долара, падіння цін на сировину, для підтримки конкурентоспроможності українського експорту гривня змушена буде девальвувати», – прогнозує, провідний експерт інформаційно-аналітичного центру Forex Club в Україні А. Шевчишин. На його думку, у такій ситуації ймовірність негативної динаміки ВВП за підсумками року істотно зростає. Це означає, що українська економіка не отримає шансу вийти з кризи, яка триває вже третій рік поспіль.

«Якщо все обмежиться лише проблемами Великобританії, – прогнозує генеральний директор дослідницького департаменту Gaitame.Com Такуїя Канада, – то вплив (Brexit. – Ред.) на світову економіку буде обмеженим. Але якщо це призведе до послаблення ЄС і Європи в цілому, то Brexit може стати причиною для рецесії світової економіки» (<http://www.vestifinance.ru/videos/28114>).

Наразі більшість вітчизняних і зарубіжних експертів прогнозують, що рішення громадян Великобританії на референдумі про вихід з ЄС завдасть шкоди передусім британській економіці та вплине на ринки найбільших держав-партнерів.

Як заявив один з керівників S&P М. Кремер, він очікує, що політичні, фінансові та економічні ризики, пов'язані з голосуванням у Британії, призведуть до зниження в найближчому майбутньому кредитного рейтингу країни, повідомляє Financial Times (http://dt.ua/WORLD/s-p-velikobritaniya-mozhe-vtratiti-kreditny-reyting-aaa-212029_.html).

Зі свого боку керівник економічного відділу фонду Бертельсмана (Німецький економічний інститут) А. Есслер заявив, що фахівці організації, яку він представляє, зробили попередні підрахунки фінансових втрат, яких Великобританія зазнає після виходу з Європейського Союзу.

Згідно з цими підрахунками, до 2030 р. втрати економіки Британії становитимуть близько 300 млрд євро, передає DW.

На думку експертів, Brexit може призвести до того, що інвестиції в країну зменшаться, а європейські партнери розглядатимуть Британію як менш привабливу країну для ведення бізнесу.

Водночас втрати німецького бізнесу можуть досягти 55 млрд євро. Незважаючи на це у фонді закликали «не йти на поступки Великобританії», аби не спровокувати небажані процеси всередині ЄС.

Що ж до ЄС, то варто нагадати, що у 2015 р. ВВП Великобританії дорівнював 2,8 трлн дол. США і становив приблизно 15 % ВВП Європейського Союзу.

Кардинальні зміни відносин Великобританії з ЄС автоматично торкнуться торговельної сфери. Ті британські експортери, які не зможуть утримати свої позиції в ЄС, шукатимуть нові ринки для збуту товарів і послуг, а також для застосування своїх капіталів. Частина компаній намагатиметься перенести виробництво «на континент» і, звичайно, розглядатиме більш дешеві юрисдикції, які вже входять в ЄС або можуть туди експортувати товари. Утім, Україні, з огляду на економічну неповноцінність Угоди про асоціацію з ЄС,

навряд чи варто розраховувати на «британські інвестиції». У найбільшому вигрaші у цьому контексті можуть опинитися Польща, Угорщина, Чехія і навіть Румунія. Однак позитивний вплив від перенесення виробництва для таких країн розтягнеться на 7–8 років, а ось негативний ефект від девальвації вони можуть відчутити моментально (<http://lastnews.com.ua/novosti-ukraini/504653-brexite-kak-katastrofa-chem-grozit-vyhod-velikobritanii-iz-es-dlya-evropeyskogo-regiona.html>).

Частина країн, зокрема Україна, Косово і Грузія, – можуть зіштовхнутися з тривалим очікуванням вирішення своїх економічних запитів у Єврокомісії, тому що в разі виходу Великобританії з ЄС її діяльність, скоріше за все, буде паралізована. Навряд чи це торкнеться питань безвізового режиму, але все, що стосується економіки і торгівлі, найімовірніше, буде відкладено на 2017 р.

Brexit: політичні наслідки

Ще масштабнішими можуть виявитися політичні наслідки Brexit. І в першу чергу для **самої Британії**.

Зокрема є імовірність того, що Шотландія та Північна Ірландія, які проголосували за те, щоб країна залишалася у Євросоюзі, домагатимуться проведення референдумів щодо незалежності від Великобританії.

Так, перший міністр Шотландії Н. Стерджен заявила в п'ятницю, 24 червня, про те, що новий референдум про незалежність Шотландії від Великобританії видається «дуже ймовірним» у зв'язку з рішенням британських виборців.

Вона повідомила, що регіональна влада підготує законодавчу базу для можливого проведення нового референдуму про незалежність. Н. Стерджен сказала, що вона зробить усе можливе, щоб залишити Шотландію у складі ЄС, і тому питання про проведення нового референдуму про незалежність має бути внесене до порядку денного. Нагадаємо, у 2014 р. референдум стосовно незалежності Шотландії вже проводився. Тоді 55,3 % шотландців проголосували за те, щоб залишитись у складі Сполученого Королівства.

Нині ж рішення Великобританії залишити Євросоюз означає принципові зміни для Шотландії, і це може виправдати проведення нового референдуму, вважає Н. Стерджен. Водночас глава Єврогрупи Є. Дейсселблум у зв'язку з планами Шотландії заявив, що поки зарано говорити про те, чи зможе незалежна Шотландія приєднатися до ЄС.

29 червня під час другого дня саміту ЄС, присвяченого виходу з Євросоюзу Великобританії, перший міністр Шотландії провела низку зустрічей у Брюсселі з метою обговорення можливих шляхів збереження членства регіону в складі ЄС. Зокрема, вона обґрунтувала свою позицію голові Європарламенту М. Шульцу, а також лідерам основних фракцій.

Громадяни Шотландії більшістю голосів відкинули ідею Brexit. Н. Стерджен вважає, що вихід з ЄС для Шотландії «демократично неприйнятний», і висловлює готовність вжити будь-які кроки – аж до нового референдуму про незалежність від Великобританії, щоб зберегти для Единбурга членство в ЄС (http://www.dw.com/ru/брюссель-после-brexit-в-ес-признают-долю-своей-вины-за-итоги-референдума/a-19363125?maca=russ_rus_UkrNet_All-4190.xml).

У свою чергу лідер найбільшої у Північній Ірландії націоналістичної

партії «Шинн Фейн» Д. Керні заявив, що рішення британців залишити Євросоюз тільки загостило питання про подальше перебування Ольстера в складі Сполученого Королівства. «Вихід (Brexit. – Ред.) драматично змінює політичний ландшафт на півночі Ірландії, і ми будемо форсувати зусилля з проведення референдуму щодо об'єднаної Ірландії», – сказав Д. Керні.

«Британський уряд втратив будь-який мандат представляти інтереси народу Північної Ірландії в умовах, коли Ольстер фактично виштовхують з Європи в результаті Brexit», – пояснив лідер «Шинн Фейн» (<http://www.dw.com/uk/y-uotландії-та-північній-ірландії-ставлять-питання-про-відділення-після-brexit/a-19353280>).

Невдоволення самих британців результатами референдуму проявилось також у збиранні підписів під петицією щодо проведення повторного голосування про членство Великобританії в Європейському Союзі. На ранок 25 червня петиція за проведення повторного референдуму зібрала понад 555 тис. підписів. На ранок наступного дня петицію підписали вже близько 3 млн жителів Великої Британії. За повідомленнями ЗМІ від 29 червня, кількість підписів уже перевищила 4 млн.

У петиції, розміщеній на сайті парламенту країни, британці просять ввести відносно референдуму про членство країни в ЄС нове правило.

Згідно з цією пропозицією, повторний референдум повинен проводитися, якщо явка була нижчою 75 % або якщо частка тих, хто проголосував за або проти виходу країни з ЄС становить менше 60 %.

Парламент зобов'язаний розглядати будь-яку петицію, яка збирає більше 100 тис. підписів. Уряд Великобританії, зі свого боку, має в обов'язковому порядку відповідати на петиції, що набирають більше 10 тис. підписів.

Також на сайті Change.org понад 100 тис. голосів набрала петиція до мера Лондона С. Хану з проханням оголосити Лондон незалежним містом, яке могло б увійти до складу ЄС (http://www.bbc.com/russian/news/2016/06/160625_britain_petition_brexit).

У найбільших містах Великобританії – Лондоні, Глазго, Единбурзі та інших містах – пройшли масові акції протесту проти виходу країни з ЄС. Про це повідомляє «112 Україна» з посиланням на The Mirror.

Зазначається, що в акціях взяли участь сотні людей з європейськими прапорами. Вони тримали плакати «Прощавай, Великобританіє!», «Я єропесць, а не британець», «Ви вкрали наше майбутнє», «Я люблю Європу».

У Лондоні акція протесту пройшла на Парламентській площі. Демонстранти висловлювали своє невдоволення підсумком референдуму і закликали приєднуватися до підписання петиції за новий референдум, а також петиції за незалежність і членство в ЄС Лондона (http://gazeta.ua/articles/life/_britaniyu-ohopila-hvilya-masovih-akcij-protestu-pislyya-brexit/706974).

Незважаючи на такі заклики, прем'єр-міністр Великобританії Д. Кемерон виключив ідею проведення його урядом повторного референдуму про членство країни в Європейському Союзі. З відповідною заявою виступив прес-секретар британського прем'єра (http://zik.ua/news/2016/06/27/povtornogo_referendumu_shchodo_chlenstva_velykobrytanii_v_yes_ne_bude__711661).

Щодо впливу Brexit на **перспективи ЄС**, то, на думку бельгійського

політолога Б. Смета, вихід третьої економіки ЄС зі складу блоку порушить усталений баланс сил у Євросоюзі і призведе до домінування в співтоваристві Німеччини. «Тепер Євросоюз перетвориться на німецьку пісочницю, оскільки жодна країна спільноти зараз не в силах скласти опозицію Берліну, який вже значно наростив свій вплив у Євросоюзі в період кризи євро», – сказав експерт (<http://ua.korrespondent.net/world/3702663-peremoha-chy-katastrofa-reaktsiia-svitu-na-Brexit>).

Також результати референдуму про вихід Великої Британії з ЄС означають для Євросоюзу входження в зону підвищеної турбулентності.

Про те, що підсумки референдуму в Британії запустили «незворотний процес розпаду ЄС», заявив американський мільярдер Д. Сорос. При цьому, на його думку, це рішення зашкодить самій Великобританії. «Її економіка і населення значно постраждають у період з короткострокової до середньострокової перспективи», – написав він на сайті Project Syndicate, повідомляє Газета.Ру (<http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1588478>).

За словами Д. Сороса, для запобігання подібному сценарію ЄС повинен негайно пройти через низку масштабних реформ. «Нині катастрофічний сценарій, який лякав багатьох, втілюється в життя, зробивши розпад ЄС практично неминучим», – зазначив фінансист у своїй статті. «Напруженість між країнами-учасницями досягла критичної межі, і не тільки з питання біженців, а й через виняткові суперечності між країнами-кредиторами та країнами-боржниками у межах Євросони. Тим часом ослаблені лідери Франції та Німеччини зараз зосереджені на внутрішніх проблемах», – підкреслює Д. Сорос, зазначаючи, що така ситуація відкриває дорогу в політику різноманітним популістам. На його думку, врятувати становище могла б серйозна програма реформування Євросони, яка передбачала б створення більш ефективних міжнародних фінансових інститутів та введення більш потужних механізмів демократичної підзвітності. «І час – не на боці Європи, зважаючи на зовнішній тиск сил, подібних до Туреччині та Росії, які експлуатують її розбіжності у своїх інтересах», – резюмував він (http://dt.ua/WORLD/soros-prorokuye-rozpad-yes-cherez-brexit-212166_.html).

Народний депутат України (БПП), співзасновник рухів Центр UA, Чесно, РПР С. Заліщук назвала вихід Британії з Європейського Союзу «однією з найбільших геополітичних авантур за останні десятиліття на континенті». За її словами, Brexit закладає ризик дезінтеграції та «ослаблення позицій на кухні, яка впродовж останніх півстоліття виробляла й була гарантом демократичних стандартів, цінностей та рішень» (<http://nv.ua/ukr/opinion/zalishuk/rozluchennja-z-velikobritanijeju-155948.html>).

Оглядачі сходяться на думці, що слідом за британцями ідею виходу з ЄС можуть підтримати і громадяни інших держав, і першим, хто матиме від цього омріяний **виграш, буде Росія**, яка послідовно і наполегливо протягом тривалих років підтримувала і «підгодовувала» євроскептиків, намагаючись усіма засобами дискредитувати ідею євроінтеграції.

Досить промовистим у цьому контексті є коментар з приводу Brexit російського видання «Телерадіокомпанія “Звезда”»: «Європа розвалюється, про вихід з Євросоюзу мріють Франція, Нідерланди, Данія і, за оцінками експертів, половина всіх країн ЄС» (http://tvzvezda.ru/news/vstrane_i_mire/content/201606250849-l4m6.htm).

Інше російське видання, «Аналитический портал RuBaltic.Ru», зазначає: «Європейські цінності більше не універсальний клей, що скріплює країни; ...ЄС – більше не земля обітована, до якої всі від Лісабона до Владивостока повинні прагнути; ... всередині Євросоюзу маса економічних протиріч, несумісних із взаємною вигодою; ... Росія – не та “зовнішня загроза”, яка здатна всіх згуртувати ...» (<http://www.rubaltic.ru/editorial/24062016-brexit/>).

«ЄС, до якого так прагнула Прибалтика, до якого так прагнуть деякі інші колишні республіки СРСР, все одно більше ніколи не буде колишнім. Хтось вважає, що ЄС “подавився” країнами колишнього Варшавського договору, хтось, що колишніми колоніями. Хтось узагалі вважає, що “це Путін винен”. Яка різниця, головне – все, снусмуріки, баста, припливли, суши весла. За абсолютно будь-якого розвитку подій Європейський Союз документально перестає бути милою казочкою для діточок», – констатує своєю чергою видання Baltija.EU (<http://baltija.eu/news/read/43720>).

Зазначимо, що задовго до референдуму Д. Кемерон та інші британські політики говорили, що президент Росії В. Путін «зрадив би» виходу Британії з ЄС. А нині колишній посол США в Росії М. Макфол прямо заявив, що на референдумі щодо Brexit перемогла Росія: «У шоці від голосування щодо Brexit! Ті, хто програв: ЄС, Великобританія, США, які вірять в корисність сильної, єдиної, демократичної Європи. Переможці: Путін» (<http://ua.korrespondent.net/world/3702663-peremoha-chy-katastrofa-reaktsiia-svitu-na-Brexit>).

Сьогодні в коментарях окремих російських експертів і оглядачів проглядаються сподівання на те, що Росія після рішення Великобританії про вихід з ЄС почуватиметься більш упевнено і безпечно у своєму прагненні поновити контроль на пострадянському просторі, зокрема у країнах Балтії та Україні. «Великобританія тепер точно не стане країною, яка запровадить свої збройні сили до складу армії єдиної Європи. Можливо, що навіть протиставить себе союзникам по європейських країнах НАТО. Погано це чи добре? Ну, для армії Росії? Напевно, плюсів тут більше. Як мінімум тому, що якщо одна з екзальтованих країн Прибалтики раптом влаштує бучу біля російських кордонів без підтримки американців, які свої власні можливості в Латвії, Литві та Естонії оцінюють більш ніж скромно, то підтримки з Британських островів вже не буде. І вже точно солдати Туманного Альбіону тепер не вирушать підтримувати армію України в зоні АТО на Донбасі – не їхня зона відповідальності», – розмірковує видання «Телерадиокомпания “Звезда”» (http://tvzvezda.ru/news/vstrane_i_mire/content/201606250849-l4m6.htm).

Російська мантра про безперспективність європейського проекту для країн пострадянського простору нарешті отримала реальний аргумент на свою користь у вигляді Brexit. Водночас рішення Британії про вихід з ЄС дало Москві зайвий привід прорекламувати азійські інтеграційні проекти і вкотре заявити про зміну «полосів розвитку Євразії».

Так, «Аналитический портал RuBaltic.Ru» зазначає: «Як символічно – в один і той самий день референдум у Британії закликав до виходу країни з Євросоюзу, а саміт ШОС зафіксував приєднання до Шанхайської організації Індії і Пакистану, на черзі Іран. Зрозуміло, що британський референдум ще не означає виходу країни з ЄС і розпаду союзу, а ШОС ще далеко до європейського рівня інтеграції і близькості.

Однак наявна тенденція – Євразія змінюється, причому стрімко, непередбачливо і кардинально. Разом з Індією і Пакистаном ШОС тепер – це близько третини світового ВВП і населення земної кулі. Непоганий потенціал для розвитку, навіть якщо врахувати безліч суперечностей між учасниками Шанхайської організації. Чим не новий полюс розвитку Євразії?» (<http://www.rubaltic.ru/editorial/24062016-brexit/>).

За висновком видання, Європа після референдуму в Британії опинилася на роздоріжжі і має переглянути свої стратегічні цілі і партнерів на континенті («Щоб вибрати, куди піти Європі на роздоріжжі, яке намітилося, необхідно сформулювати нові ідеї розвитку, нове бачення Євразії і партнерів у ній» (<http://www.rubaltic.ru/editorial/24062016-brexit/>)). Причому на результати цього перегляду мають впливати окремі члени європейського співтовариства. «Тепер потрібно вирішувати, куди і як рухатися Європейському Союзу, і вибір залежить від членів європейської спільноти. Міг би залежати і від прибалтійських республік», – натякає видання (<http://www.rubaltic.ru/editorial/24062016-brexit/>), вочевидь маючи на увазі зміну політичного курсу ЄС щодо Росії і сприяння цій зміні з боку російської «5-ї колони» серед громадян країн ЄС, у тому числі й країн Балтії.

Про небезпеку окреслених ризиків свідчать заяви окремих політиків, що вже пролунали у європейських країнах.

Зокрема, в Амстердамі запропонували провести референдум про вихід **Нідерландів** з ЄС. «Ура британцям! Тепер наша черга. Настала пора референдуму в Нідерландах», – написав у Twitter лідер нідерландської Партії свободи Г. Вілдерс.

Утім, парламент Нідерландів не підтримав такої пропозиції – на засіданні у вівторок, 28 червня, ідею плебісциту підтримали тільки 14 депутатів із 75. Як відомо, за чинним законодавством Нідерландів, наразі всенародне голосування про членство в ЄС неможливе.

У Франції лідер Національного фронту М. ле Пен також зажадала проведення референдуму щодо членства країни в ЄС. «Результати референдуму у Великобританії – це перемога свободи!» – вважає вона.

«Подивимось, хто з кандидатів на виборах президента наступного року заявить, що готовий організувати референдум. Я точно це зроблю. Уже чотири роки говорю, що хочу голосування про вихід Франції із ЄС. Французький народ має повернути собі територіальний суверенітет, економічну, законодавчу та бюджетну самостійність», – озвучила свій намір М. ле Пен (http://24tv.ua/shho_bude_z_yevrosoyuzom_pislya_brexit_n699933).

В **Естонії**, як інформує «Московський комсомолец» із посиланням на портал Postimees.ee, переглянути стосунки з Євросоюзом закликав лідер консервативної народної партії Естонії (ЕКРЕ) М. Хельме.

Для початку він запропонував провести громадське обговорення, яке у віддаленій перспективі могло б послужити підставою для проведення референдуму за прикладом Brexit. «Зараз цей референдум нічого не показав би», – зазначив М. Хельме. Він також від імені естонських консерваторів привітав рішення британців вийти з ЄС, назвавши Brexit знаковим для «відновлення демократії і суверенітету народів у Європі» (<http://www.mk.ru/politics/2016/06/24/estonskie-konservatory-predlozhili-obsudit-vykhod-strany-iz-es-posle-brexit.html>).

А от націоналісти *Словаччини* з Народної партії вже ініціювали збір підписів під петицією про проведення референдуму, аналогічного тому, який відбувся на туманному Альбіоні.

«Громадяни Сполученого Королівства вирішили відкинути диктат Брюсселя. Вони зрозуміли, що продовження перебування в ЄС означатиме їх поступове витіснення. Це прекрасний час для того, щоб і Словаччина залишила європейський “Титанік”, який іде на дно. Тому в понеділок (27 червня. – Ред.) ми почнемо виконувати ще одну нашу виборчу обіцянку – почнемо збирати підписи за референдум про вихід Словаччини з ЄС», – цитує канал «ТА 3» лідера партії М. Котлебу.

Як інформують ЗМІ, для того, щоб такий референдум відбувся, потрібно зібрати 350 тис. підписів. Результат матиме силу, якщо явка перевищить 50 %. Слід зазначити, що мова йде не про дорадчий референдум – його рішення має бути обов’язково виконане.

Нагадаємо, Народна партія є парламентською політичною силою і на останніх виборах вона отримала 8 % голосів (<http://www.mukachevo.net/ru/news/view/141680>).

Утім, на сьогодні більшість словаків не хочуть виходу Словаччини з ЄС (Slovexit). Про це пише видання Aktuality.

Петицію, яку запустили представники партії М. Котлеби, не підтримав навіть лідер опозиційного руху «Ми – родина» Б. Коллар. Один з найвідоміших словацьких євроскептиків відзначив, що він вітає результати референдуму в Британії, проте не вважає, що вихід з ЄС вигідний так само й для Словаччини, адже у разі виходу його країни з ЄС багато словаків втратять роботу.

Ще один знаменитий євроскептик зі Словаччини, Р. Сулік зазначив, що для Словаччини вихід з ЄС «не має жодного сенсу. Словаччина – у шенгенській зоні, отримує значні фінансові кошти з фондів ЄС, і ці переваги на даному етапі дають країні більше, ніж вихід з ЄС».

Словацька національна партія не коментує ситуацію, проте її лідер А. Данко зазначив, що «вихід з ЄС не є хорошим рішенням».

«Словаччина – це не Британія, тут немає такої проблеми з мігрантами, як у Сполученому Королівстві, тому ... я не розумію, чому б словаки проголосували за вихід з ЄС», – цитує видання політолога Я. Баранека.

Таку думку політиків і політологів підтверджують і результати червневого соціологічного опитування, які свідчать, що проти виходу Словаччини з ЄС у разі такого референдуму проголосували б 62,1 % словаків (<http://zakarpattya.net.ua/News/157786-Ideia-povtorennia-Brexit-u-Slovachchyni-provalylasia->).

У *Фінляндії* лідер організації «Справжні фіни» С. Тюнккюнен також склав петицію з вимогою проведення референдуму про членство країни в ЄС, вона збрала вже 10 тис. підписів. Усього ж для розгляду петиції необхідно близько 50 тис. голосів (<http://strana.ua/news/19924-slovakiya-i-finlyandiya-hotyat-golosovat-za-chlenstvo-v-es-kak-i-britancy.html>).

За даними опитування дослідницького інституту Emnid, у *Німеччині* кожен третій німець виступає за проведення референдуму з питання про членство країни в ЄС, повідомляє УНН із посиланням на Bild am Sonntag.

Згідно з результатами, 29 % опитаних підтримали таку ідею і 63 % виступили проти.

Більшість жителів ФРН (63 %) шкодують про підсумки референдуму у Великобританії і лише 11 % позитивно оцінюють результат голосування.

Оглядачі не виключають, що політичне відлуння Brexit може сягнути і США, де на президентських виборах на тлі результатів референдуму у Великобританії виборці можуть підтримати Д. Трампа. Нагадаємо, кандидат у президенти США Д. Трамп заявив, що жителі Великобританії повернули собі контроль над своєю країною, і назвав результати голосування щодо виходу з ЄС «фантастичними» (<http://ua.korrespondent.net/world/3702663-peremoha-chy-katastrofa-reaktsiia-svitu-na-Brexit>).

У аспекті безпеки процес виходу Британії з ЄС ставить під питання перспективи реалізації програми «Спільної зовнішньої політики і політики безпеки», яка передбачала створення військової компоненти Євросоюзу для миротворчих місій і «примусу до миру».

Як зазначає російський військовий експерт О. Зимовський, «британські збройні сили являли собою ключовий елемент військової організації Євросоюзу поза структурами НАТО. Усього рік тому представник ЄС Ф. Могеріні з гордістю заявляла, що Євросоюз готовий до самостійних операцій з проєкції сили в нестабільних регіонах, особливо по периметру зовнішніх кордонів ЄС. Британський референдум ці плани поховав» (http://tvzvezda.ru/news/vstrane_i_mire/content/201606250849-14m6.htm).

ЗМІ також нагадують, що Британія була найбільшим виробником і експортером зброї в ЄС, отже її відхід істотно погіршить сукупні позиції Євросоюзу в цьому секторі. Негативні наслідки для безпеки ЄС та підтримки його зовнішньої політики матиме також втрата 18 млрд щорічних внесків, які платила Британія. Слушним видається висновок стосовно того, що Brexit загалом завдає потужного удару зовнішньополітичним амбіціям ЄС, хоча, звичайно, британські армія, авіація і флот залишаються важливим елементом у рамках НАТО і який би уряд не прийшов на зміну Д. Кемерону і його соратникам, він підтримуватиме тісне співробітництво із США.

Водночас, на думку заступника міністра оборони в адміністрації президента США Д. Буша, помічника заступника міністра оборони в першій і другій адміністрації Р. Рейгана Д. Закхейма, наслідки для безпеки від Brexit можуть проявитися набагато швидше, ніж Британія фактично вийде з ЄС, особливо в тому, що стосується самої Великобританії, США і НАТО. Про це пише The National Interest.

«Шотландська Національна партія, яка закликає до незалежності Шотландії і виступає, з одного боку, за членство в ЄС, але, з іншого боку, проти членства в НАТО, може знову зажадати провести референдум до того, як Великобританія завершить переговори з Брюсселем. Якщо такий референдум відбудеться, і шотландці підтримають здобуття незалежності, то Королівський флот втратить базу підводних човнів у Фаслейн, а США втратять можливість користуватися цією базою в разі потреби. У такій ситуації британському флоту доведеться будувати нову базу для субмарин, а це потребує значних коштів і може спричинити припинення фінансування інших оборонних витрат Великобританії, якщо тільки кошти на нову базу, наприклад, в Девенпорт, не будуть виділені з грошей, зекономлених на розриві Вестмінстера з Шотландією», – пояснює Д. Закхейм.

За його словами, поки нова база не буде побудована, якщо будівництво

почнеться відразу ж, Вашингтон повинен буде зрозуміти, що американський флот не може розраховувати на використання бази в Фаслейн, як використовував базу в Холі-Лох до 1992 р., коли закінчилася холодна війна. З урахуванням посилення агресивного характеру політики Росії значення того, що в роки холодної війни називалося «Фаррер-ісландським кордоном», що проходить через Шотландію, знову зростає і неможливість використовувати базу в Фаслейн не може не стати причиною для занепокоєння США, Великобританії і НАТО в цілому.

Переговори щодо незалежності Шотландії, скоріше за все, будуть проходити паралельно тривалим переговорам Лондона з Брюсселем про вихід Великобританії зі складу Євросоюзу. Шотландці вже сказали, що не наполягатимуть на ліквідації британської бази у Фаслейн до 2020 р. Таким чином, у Вашингтона і Лондона є деякий час для обговорення способів пом'якшення впливу імовірної шотландської незалежності на їхні оборонні позиції. Одним з можливих рішень може стати розміщення британських «Трайдент» на базі в Кінгс-бей у Джорджії, де базуються «Трайдент» атлантичного флоту. Це прискорить передачу додаткових американських «Трайдент» Третьому флоту на Західному узбережжі, у рамках давно обговорюваного повороту в бік Азії.

«Відповідальні за оборону повинні визнати, що посадові особи в Лондоні і Брюсселі надто довго ховали голову в пісок з приводу можливості виходу Великобританії з Європейського Союзу, невірною припустивши, що британські громадяни ніколи не проголосують проти збереження членства в ЄС. Експерти та опитування підтримували цю думку і помилилися. Американським і британським військовим і їхнім цивільним керівникам слід пам'ятати про це, слухаючи експертів і опитування, які стверджують, що Шотландія ніколи не вийде з Великобританії», – додав експерт (<http://glavcom.ua/news/brexit-mozhe-stati-viklikom-bezpeci-ssha-amerikanskiy-ekspert-358588.html>).

У зв'язку з цим Генеральний секретар НАТО Й. Столтенберг зазначив, що «НАТО стало ще більш важливою платформою для співпраці між Європою і Північною Америкою, а також щодо співробітництва стосовно оборони і безпеки між європейськими союзниками у НАТО». Про це він заявив у понеділок, 27 червня, на зустрічі в Брюсселі з держсекретарем США Д. Керрі. «Співпраця між НАТО і ЄС завжди була важливою, але зараз, після прийняття рішення Сполученим Королівством, це ще більш важливо», – додав він.

Як інформує УНН, на Варшавському саміті НАТО, запланованому на 8 і 9 липня, лідери Альянсу ухвалить важливі рішення для підвищення колективної оборони і стримування, в тому числі щодо посилення військової присутності на сході Альянсу. Очікується, що вони також «наростять зусилля щодо проектування стабільності за межами кордонів НАТО, працюючи пліч-о-пліч з партнерами на півдні і на сході». Лідери також планують ухвалити рішення про практичне співробітництво з Європейським Союзом на новому рівні, зокрема щодо морської безпеки і протидії гібридним загрозам (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1582334-gensek-nato-i-derzhsekretar-ssha-obgovorili-brexit-i-varshavskiy-samit>).

Перспективи ЄС, європейської безпеки і в цьому контексті України **прокоментували вітчизняні експерти**. Привертає увагу актуалізація в окремих коментарях ідеї створення за участі України Балто-Чорноморського Союзу як

противаги «збанкрутілій ідеї єдності у ЄС» та інструменту забезпечення безпеки в умовах посилення міжнародної нестабільності й посилення агресивного характеру зовнішньої політики Росії.

Так, політичний оглядач **О. Пономар** вважає, що референдум у Великобританії з питання членства в ЄС ще не означає, що Британія вийде з Євросоюзу, і на те є кілька причин. Свою аргументацію він виклав у публікації на сторінці у Facebook.

«Кілька ключових моментів.

1. Референдум не носить юридично зобов'язуючого характеру.

2. Візьмемо самий радикальний негативний ... варіант. Результати референдуму швидко визнані і починається дійсно вихід з ЄС.

... В силу того, що Захід не зацікавлений в такому варіанті, цей процес за допомогою різних процедурних моментів буде розтягнутий не на один рік. Це означає, що поки не закінчиться наша "П'єса" з Росією, ЄС буде існувати в нинішньому вигляді, і на санкції, і на наш безвізовий режим це ніяк не впливає і кардинально не вплине.

3. Голландський варіант. Найбільш ймовірний. Збереться колись (не скоро, коли всі охолонуть) парламент, проведуть дебати і вирішать, що вихід з ЄС геополітично не вигідний і потрібно шукати якийсь юридичний варіант для того, щоб поки це рішення відкласти.

4. У довгограючій перспективі нічого негативного у виході Британії з ЄС немає. ... Молодий східноєвропейський ЄС, молодий східноєвропейський військовий блок, Балто-Чорноморський Союз (називайте як хочете) – це реальна геополітична перспектива Європи і сильної України в ній.

Тому – життя триває і наші завдання не змінюються – сильна армія, реформи, стратегічний союз із США й іншими нашими щирими союзниками – Великобританією, Канадою, Польщею, Румунією, Латвією, Литвою, Естонією, Грузією та ін.

Колесо історії назад не повернути», – резюмував оглядач (<http://kordon.com.ua/politika/31678-koleso-storyi-nazad-ne-povernuti-oglyadach-poyasniv-znachennya-brexit-dlya-ukrayini.html>).

Керівник Free Voice Information Analysis Center Львівського національного університету ім. Івана Франка **О. Роговик** налаштований більш песимістично. За його висновками, презентованими у публікації на сторінці експерта у Facebook 24 червня, результати референдуму в Британії стали гідною оцінкою «популізму гнилої і лицемірної європейської бюрократії, подвійних стандартів та псевдоцінностей». Наслідком такого волевиявлення британців, на думку політолога, стане «системна деструкція структур ЄС та політичних режимів окремих держав-членів». «Нас очікує парад євроскептичних референдумів про вихід у Нідерландах, Греції, Іспанії і т. д. Крім того, нас, можливо, очікує новий спалах сепаратистських настроїв та загострення територіальних спорів. І першою ж жертвою цих тенденцій стане Британія. Їй загрожує територіальна роздробленість через вихід Шотландії, Вельсу та Ольстеру», – прогнозує О. Роговик. На його думку, «ЄС як проект впевнено і вірно буде втрачати свою привабливість, єдність та силу. Парад референдумів паралельно з ослабленням брюссельського бюрократичного трясовиння породить і посилить лінії політичного розколу між Старою і Новою Європою. Формою такого розколу стане "повстання держав" проти берліно-паризького

панування».

Щодо впливу Brexit на міжнародні політичні процеси, то, за висновком експерта, результат британського референдуму грає на руку Росії, послаблюючи «політичні основи Західної цивілізації» і посилюючи вразливість України. «Путін сьогодні купається у ванні з шампанським, адже в тому числі і за його участі запущений процес поступового розплавлення політичних основ Західної цивілізації. Біженці, теракти і загравання з російським агресором зробили свою справу. Вони кинули ЄС в глибоку кризу і посилити президентські шанси Трампа у США, – пише О. Роговик. – Для України це означає, що успіх міжнародних торгів українською територією і суверенітетом стає більш реальним. І це без перспективи безвізового режиму і членства в ЄС. ЄС ще більше стане для нас “поганим другом”. Без перспективи членства і з клінічно-смертельним майбутнім ЄС втрачає свою актуальність традиційне бачення європейської інтеграції. Або ЄС сприймає Україну як рятувну пігулку під час затяжної хвороби, або Україні пора на офіційному рівні заявити про курс на створення разом з Польщею, Балтією, Туреччиною та іншими державами Балто-Чорноморського Союзу як протипоказу збанкрутілій ідеї єдності у ЄС та протидії російському агресорові та його прихвосням у Європі».

Негативно виявилася реакція експерта і на запропонований лідерами Франції та Німеччини план виходу ЄС з кризи – реформування Євросоюзу, – який «передбачає глибоку інтеграцію країн-членів ЄС, тобто по суті єдину державу з єдиною армією, спецслужбами, валютою та зовнішньою політикою. Звичайно ж, що на чолі цього утворення сильних будуть найсильніші, а саме Німеччина та Франція». У публікації на своїй сторінці у Facebook 28 червня О. Роговик у розпачі написав: «І це реакція “лідерів ЄС” на вихід Британії? З такої реакції можна зробити лише один висновок: треба ввести в обіг терміни “євроїдіоти” та “євротугодуми”. Бюрократія ЄС так і не зрозуміла, чому 17 мільйонів британців виступили проти ЄС і чому десятки мільйонів у ЄС поділяють таку думку».

Експерт прогнозує, що запропонований «план порятунку» через «узурпацію повноважень» у ЄС французько-німецьким «керівництвом» посилить тенденцію на деструкцію ЄС через євроскептичні референдуми у державах Європи. «І замість можливого “параду референдумів”, – пише О. Роговик, – ми отримаємо “парад суверенітетів”».

Запропонована концепція «єдності», на його думку, відкине Європу на багато років назад. «Вихід Британії міг посилити політичний розкол між Старою і Новою Європою. Тепер цей розкол стає гарантованим, як і гарантованою формою такого розколу стає “повстання держав” проти берліно-паризького панування. Країни “Вишеградської четвірки” сумніваються в актуальності пропозицій німецького і французького міністрів», – зазначає О. Роговик, наводячи слова міністра закордонних справ Чехії Л. Заоралека про те, що «швидка чи безоглядна інтеграція» була б «безглуздою відповіддю» на те, що сталося у Великобританії.

У таких умовах, на переконання експерта, «повністю втрачає свою актуальність традиційне бачення європейської інтеграції». Водночас О. Роговик звертає увагу на плани з формування міжпарламентської асамблеї у форматі чотирьох країн Вишеградської групи (Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина) і ще двох сусідніх країн Карпатського регіону – Румунії та України. Такі кроки,

на його думку, можна посилити для їх трансформації у новій політичний союз у Східній Європі. «Україні пора на офіційному рівні заявити про курс на створення Балто-Чорноморського Союзу як нового проекту з порятунку реальної єдності Європи навколо дійсно європейських цінностей. Після вибачень Ердогана перед Путіним варто визнати, що Туреччина має бути виключена з планів приєднання до цього Союзу. Туреччина далека від європейських цінностей і далека від єдиних стандартів зовнішньої політики. Вона стабільно змінює “друзів” і “ворогів” як рукавички», – вважає політолог.

Відомий український оглядач, народний депутат від БПП **С. Леценко** підсумував наслідки референдуму в Британії у чотирьох реченнях: «Британія виходить з ЄС. Україна втрачає найвірнішого союзника. ЄС входить в глибоку економічну кризу. Путін радіє».

Із землетрусом, «наслідки якого ЄС буде розгрібати довго», порівняв Brexit народний депутат від БПП, член української делегації в ПАРЄ **В. Ар'єв**. «Що для України? Якщо коротко – абсолютно нічого хорошого. Євросоюз закриється від будь-яких зовнішніх подразників і буде ліквідувати внутрішні, щоб не пішла ланцюгова реакція. Тому санкції проти РФ, дуже цілком можливо, почнуть поступово знімати з 2017 року, а безвізовий для нас, Грузії і Туреччини відкладеться на невизначений час. Все буде пояснюватися завданям ударом, який насправді є тектонічним. Нам у цих умовах треба навчитися об'єднуватися для захисту від ворога, який активізується на всіх напрямках. Без єдності, відсутність якої почала розвалювати ЄС, ми не вистоїмо. А повинні. Заради тих, хто заплатив за Незалежність життям», – написав парламентарій на своїй сторінці у Facebook.

Політолог **В. Небоженко** вважає, що з виходом Великобританії з Європейського Союзу для України настав дуже небезпечний час. Про це йдеться в публікації експерта на його сторінці у Facebook.

«Використовуючи зовнішній тиск і внутрішньоукраїнське угодовство, у президента Росії Путіна з'явився історичний шанс розправитися з Україною. Поки Європа оговтується від шоку за результатами референдуму – вихід Великобританії з ЄС, Путіну треба швиденько з німецьким канцлером Меркель дотиснути Україну. Вихід Великобританії розв'язує руки Росії і Німеччини щодо України», – зазначає він.

Політолог пише, що склалися всі внутрішні умови для виконання невігідного для країни Мінського договору – «є угода про легітимізацію сепаратистів Донбасу через імітацію виборів, є Президент Порошенко, який обіцяв її виконати, є потужна “п'ята колона” у Верховній Раді – технічна більшість – БПП і ОППО і решта деморалізованих фракцій і депутатів».

В. Небоженко підкреслює, що інформаційно-патріотичний фронт в Україні серйозно ослаблений пропагандою Кремля і «цінічною маніпуляторною діяльністю “порохоботів” і офіційних ЗМІ».

«Для цих “друзів народу” влада Президента Порошенка важливіше будь-яких проблем України та її майбутнього. У країні практично відсутні організовані національно-патріотичні сили, здатні чинити опір прихильникам сепаратизму і соціально-політичного реваншу в центральній владі і великих регіонах країни. Реформу перетворили в метод жорсткого знущання над українцями і спосіб управління народним протестом. Громадська думка країни практично не впливає на політику українських олігархів і чиновників. Вони

роблять у політиці і економіці, що хочуть, знищуючи залишки оптимізму, демократії і солідарності в масовій свідомості українців», – аналізує ситуацію політолог.

Можна не погоджуватися з різкістю суджень В. Небоженка стосовно пріоритетів чинної влади, утім, слід визнати, що переважання в Україні популістських настроїв, які активно підживлюються політиками різного спрямування, поширення використання інформаційно-маніпулятивних технологій створюють ризики, небезпечні для України не менше, ніж Brexit для Британії. Британський референдум – від початку закликів до нього і закінчуючи його результатами – має стати уроком як для української еліти, так і для українського суспільства в цілому. Референдум, ідеєю якого скористався Д. Кемерон як інструментом, щоб виграти парламентські вибори у 2015 р., коли спостерігалось посилення євроскептичних настроїв, перетворився у підсумку на причину його відставки з поста прем'єр-міністра Великобританії та обумовив невизначеність подальшої долі Сполученого Королівства і Європи в цілому. Важливо, щоб ті політичні рішення і ідеї, які сьогодні лобіюються вітчизняними політиками в рамках політтехнологій і розглядаються як інструменти тиску, гальмування тощо, не призвели у разі їх «раптового» ухвалення до аналогічних британському «тектонічних зсувів» в Україні. Це повною мірою стосується і процесу внесення змін до Конституції України, і питання проведення виборів на неконтрольованих українською владою територіях Донбасу.

У контексті українських реалій варто також звернути увагу на таку особливість результатів референдуму у Британії, яка насправді є проявом загальної закономірності сучасних процесів суспільного розвитку, – на незначний розрив між прихильниками (48,1 %) і противниками перебування країни в Європейському Союзі (51,9 %). «Глобальна історія вершиться в рамках похибки», – написала з цього приводу народний депутат України (БПП), співзасновник рухів Центр UA, Чесно, РПП С. Заліщук (<http://nv.ua/ukr/opinion/zalishuk/rozluchennja-z-velikobritanijeju-155948.html>).

Відомий оглядач **В. Портніков** пояснив такі результати референдуму двоїстістю свідомості британців. «Але суть протистояння – в неоднозначній політичній свідомості британців. Я б навіть сказав точніше – в неоднозначній політичній свідомості англійців, тому що Шотландія, Північна Ірландія і, між іншим, космополітичний Лондон проголосували за Європу, – пише В. Портніков. – Але є і ті, хто пам'ятає, що Британія створила свою цивілізацію. Що вона – не острів на краю Європи, а центр імперії, який перетворився в центр цивілізації, що Лондон – ще й столиця Співдружності націй. Так, це може здатися логікою минулого, але в цивілізаційному, ціннісному – і, між іншим, лінгвістичному сенсі – англійці досі краще розуміють американців, канадців, австралійців або новозеландців, ніж німців і французів. Атлантична цивілізація є – і завжди буде конкурувати з європейською. І прихильники такого підходу до британського вибору – а вони завжди існували, завжди робили суттєвий внесок у політику країни (не випадково ж референдум про членство в ЄС був однією з важливих передвиборних обіцянок консерваторів) – перемогли» (http://news.siteua.org/Mup/600432/Какими_будут_последствия_референдума_в_Британии).

Журналіст у зв'язку з цим слушно звертає увагу на наявність в українців такої ж двоїстої політичної свідомості. З одного боку – частина громадян, які

пов'язують майбутнє країни з Європою та євроінтеграцією, з іншого – ті, хто бачить державу у російському фарватері і впевнений у братніх зв'язках російського й українського народів та в їх «спільній долі». Протистояння цих двох груп все ще триває. «Якщо з питання Європи вже досягнутий певний консенсус (який, втім, знову може виявитись опротестованим невдачами європейського проекту), то з питання НАТО кількість тих, хто виступає за приєднання до альянсу тільки в цьому році (2016 р. – Ред.) перевищила кількість тих, хто висловлюється проти. І це після війни і всього того, що ми пережили за останні два роки», – констатує оглядач. Він закликає не шукати «в цьому вододілі» виключно раціональні мотиви. «Ні, проблема якраз в тому, що багато хто керується в своєму уявленні про розвиток минулим, а не майбутнім – і їм звичніше вважати, що в рамках колишнього Союзу, де ніхто не хоче нічого міняти, нам буде легше, ніж в новому Союзі – адже скільки у європейців вимог і претензій!» – зазначає В. Портніков.

Двоїстість свідомості, яка проявилась у Британії, так само, як і в Україні, виявила регіональну прив'язку. У Британії – це поділ на Південь і Північ, де Південь – Англія та Уельс – підтримав відокремлення і вихід Британії з ЄС, а Північ – Шотландія та Північна Ірландія – інтеграцію і перебування в Європейському Союзі. В Україні такий поділ традиційно має «меридіональний» характер – між Сходом і Заходом, де Захід виступає за європейський вектор розвитку, а Схід (сьогодні, правда, в контексті російсько-українського конфлікту в меншій мірі) – за відновлення «братерських» зв'язків із Росією.

Враховуючи наслідки Brexit, який поставив під питання існування Британії як держави в нинішньому складі її регіонів, для української влади політика внутрішньої інтеграції та консолідації суспільства навколо ідей державності має стати головним пріоритетом.

Що стосується індивідуального, особистісного виміру уроків Brexit, то кожен сьогодні має усвідомити, що часи безболісного дистанціювання від участі в ухваленні важливих для країни і суспільства рішень, перекладання відповідальності на професіоналів від політики відходять у минуле. Адже така позиція небезпечна тим, що одного разу на тлі мовчання більшості меншістю може бути ухвалене рішення, яке стане точкою неповернення. Отже, сьогодні на порядок денний виходить інший принцип – принцип участі. І кожен з нас має бути до цього готовий.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України А. Парубій привітав військових моряків з нагоди Дня Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Голова Верховної Ради А. Парубій заявив: «Шановні матроси, старшини, мічмани, офіцери, генерали та адмірали! Щиро вітаю вас із Днем Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Невипадково це свято відзначається у липні – саме в цей час українці згадують і вшановують великий морський похід та перемогу київського князя Олега під Константинополем у 907 р. Після цього походу князь Олег на знак успіху прибив свій щит на воротах Царгороду.

Наші Військово-Морські Сили ушавлені морськими тріумфами прадідів-козаків. Всесвітньо відомі переможні походи козацьких флотилій гетьмана П. Сагайдачного проти Османської імперії. Про них писали венеціанські, французькі, італійські дипломати й хроністи.

Уперше в новітній історії України синьо-жовті та українські морські прапори були підняті на кораблях Чорноморського флоту 29 квітня 1918 р.

Після анексії Криму навесні 2014 р. День Військово-Морських Сил Збройних Сил України набув нового змісту та значення. Перекоаний – українські моряки повернуть Україні Крим та наші військово-морські бази на Чорному морі.

Україна завжди була, є і буде морською державою. А її моряки – взірцем мужності, патріотизму та високого професіоналізму.

Бажаю вам і вашим родинам міцного здоров'я, щастя й благополуччя, а українським Військово-Морським Силам – могутності і доброго вітру!

Слава Україні!» – ідеться в привітанні (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 03.07).

Протягом тижня народні депутати взяли участь в урочистому засіданні з нагоди 20-ї річниці Конституції України, працювали у комітетах, проводили «круглі столи» та інші заходи.

В урочистостях взяли участь Президент України П. Порошенко, колишні президенти України Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко, члени Кабінету Міністрів України, Голови Верховної Ради України попередніх скликань, народні депутати першого-другого та нинішнього скликань, колишні Прем'єр-міністри, керівники судової гілки, предстоятелі церков і релігійних об'єднань України, представники дипломатичного корпусу, громадських організацій, засобів масової інформації.

На інформаційних табло в сесійному залі було продемонстровано відео голосування за Конституцію двадцять років тому.

Учасники засідання оплесками привітали історичні кадри.

Голова Верховної Ради України А. Парубій у виступі зазначив, що чинний парламент зробив важливі кроки в напрямі втілення в життя норм Основного Закону: «Саме в цих стінах були ухвалені закони для відновлення обороноздатності нашої армії. Саме цей парламент ухвалив закони для відкриття майнових реєстрів для боротьби з корупцією. Саме в цих стінах ми прийняли закони для безвізового режиму з Європейським Союзом. І саме в цих стінах ми проголосували закони Чистого четверга – закони про декомунізацію», – сказав він.

На урочистому засіданні виступили перший Президент України Л. Кравчук, Голова Верховної Ради України 2-го та 5-го скликань О. Мороз, учасник антитерористичної операції, молодший сержант Ю. Закопєць, інтерн Верховної Ради І. Федько.

Учасники засідання взяли участь в урочистій церемонії спецпогашення конверта з оригінальною маркою «28 червня – День Конституції України» та спільному фотографуванні на сходах Парламенту на площі Конституції... (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 01.07).

Газета «Голос України» опублікувала Закон «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)».

Закон опубліковано 29 червня. Він набирає чинності через три місяці з дня, наступного за днем його опублікування.

Нагадаємо, 2 червня Верховна Рада України ухвалила закон про внесення змін до Конституції в частині правосуддя та прийняла за основу і в цілому закон «Про судову систему і статус суддів».

7 червня Голова Верховної Ради А. Парубій підписав Закон України «Про внесення змін до Конституції України (про правосуддя)» та направив його на підпис Президенту. «Фактично, цим підписом і передачею Президенту ми даємо початок масштабної судової реформи», – сказав того дня А. Парубій.

28 червня Президент України П. Порошенко підписав закон про зміни до Конституції в частині правосуддя (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 30.06*).

Комітет з питань правової політики та правосуддя провів «круглий стіл» на тему: «Підсумки реалізації Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

У заході взяли участь народні депутати, представники органів державної влади, вітчизняного експертного середовища, громадських об'єднань, асоціацій.

Перший заступник голови Комітету Л. Ємець, відкриваючи захід, запросив учасників обговорити процедуру і наслідки виконання Закону «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», висновки Венеційської комісії і законодавчі ініціативи, а також визначитися з подальшою стратегією реалізації завдань.

Представник Міністерства юстиції Д. Кохан поінформував про діяльність Робочої комісії з питань дотримання Закону «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Він повідомив, що за рік свого існування Комісія прийняла три рішення про невідповідність найменування політичних партій, а також рішення про невідповідність символіки Соціалістичної партії України, зараз готується позов до суду. За його словами, також Мін'юст готує позови про визнання відповідних свідоцтв низки друкованих засобів про їх анулювання у зв'язку з тим, що засновники не привели найменування цих засобів у відповідність до Закону.

Голова Українського інституту національної пам'яті В. В'ятрович зазначив, що завданням цього Закону було дати певні легітимні рамки процесу декомунізації, для того, щоб демонтаж пам'ятників відбувався у цивілізований спосіб.

За його словами, кількість пам'яток тоталітарної доби є настільки великою, що навіть важко назвати цифру. «В Україні немає єдиних реєстрів. Знаємо тільки, що на 1991 р. в Україні було понад п'ять тисяч пам'ятників Леніну і Україна за кількість таких пам'ятників поступалася тільки Росії. І

Україна була найбільш ленінізованою країною у світі. За неповною інформацією станом на квітень 2016 р., демонтовано одну тисячу 18 пам'ятників тільки Леніну, 148 монументів іншим радянських діячам», – повідомив він.

В. В'ятрович також відзначив, що хвиля демонтажу розгорнулася тільки у травні поточного року, але інформації про її результати поки що не отримано. «На жаль, ми є свідками того, що окремі органи місцевого самоврядування усуваються від виконання цього Закону, що провокує стихійні бажання громадян виконати цей Закон. Наприклад, сьогодні є заява однієї з громадських організацій про демонтаж пам'ятника Щорсу у Києві, який відноситься до зразка радянського мистецтва і який мав би бути збережений у музеї. На жаль, поки що нічого не зроблено місцевою владою для того, щоб демонтувати цей пам'ятник і він є під загрозою стихійного демонтажу», – зазначив В. В'ятрович.

Голова Українського інституту національної пам'яті також повідомив про стан перейменування об'єктів топоніміки в областях та про перейменування населених пунктів. «Станом на 30 червня 9-ма постановами Верховної Ради перейменовано одну тисячу адміністративних одиниць адміністративно-територіального устрою України. Залишається непереіменованими 13 таких одиниць, серед них – дві області», - повідомив він.

В. В'ятрович відзначив, що основними проблемами сьогодні є відсутність єдиної бази або реєстру тих об'єктів, які мають бути перейменовані, такої ж бази пам'ятників, відсутність іншої інформації. Загальною ж проблемою, яка відобразилася на виконанні цього Закону, за його словами, є відсутність поваги до законів і розуміння необхідності їх виконання.

«Процес реалізації Закону з декомунізації запустив надзвичайно важливі суспільні дискусії аж до рівня сіл і вулиць щодо українського минулого – що варто пам'ятати і яким чином пам'ятати? Це переосмислення українського минулого зараз є надзвичайно важливим з точки зору того, що історія є, на жаль, однією з арен інформаційної війни, яку веде проти України Російська Федерація», – наголосив В. В'ятрович.

Голова Українського інституту національної пам'яті повідомив про напрацьований Мін'юстом і громадськістю законопроект про внесення змін до Закону «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Він був розроблений на виконання висновків і зауважень Венеційської комісії.

В. В'ятрович зазначив, що цей законопроект може бути позитивно сприйнятий більшістю народних депутатів і звернувся до членів Комітету з проханням якомога швидше його розглянути.

Л. Ємець повідомив, що Венеційська комісія визнала цей закон таким, що переслідує законні цілі, але потребує певного технічного доопрацювання окремих його понять. Він назвав прийняття цього законопроекту пріоритетним для українського парламенту.

Віце-президент Асоціації народних депутатів О. Барабаш звернув увагу учасників «круглого столу» на те, що у Законі «не можна робити періодизацію певних історичних періодів, як це зроблено, зокрема щодо 90-х років минулого століття». Він запропонував народним депутатам «або взагалі зняти питання

періодизації, щоб це не було нормою закону, або змінити її на ті часові рамки, які відповідають історичним реаліям».

Голова підкомітету Комітету з питань правової політики та правосуддя Н. Новак назвала цей Закон «дуже важливим на шляху встановлення реальної незалежності України, зміни світогляду українського народу». Але, мова йде не тільки про перейменування, знесення пам'ятників.

Народний депутат зазначила, що Венеційська комісія зробила низку зауважень до Закону, зокрема, стосовно того, чи можна засуджувати режим, а не його окремих діячів.

Н. Новак повідомила, що представники Венеційської комісії приїздили в Україну для того, щоб з'ясувати, чи немає порушення прав людини в зв'язку з реалізацією цього Закону. Вона відзначила, що Міністерство юстиції зробило дуже багато для того, щоб зняти ці зауваження.

Н. Новак також повідомила, що на останній зустрічі з представниками Венеційської комісії, вони сказали, що в Україні немає порушення прав людини, оскільки ніхто досі не притягнутий до відповідальності за порушення цього Закону, є намагання мирним шляхом розв'язувати ті проблеми, які постають у нашій державі, немає переслідування ідеологічного характеру, немає випадків, які призвели б до кримінальної відповідальності.

Стосовно перейменувань народний депутат зазначила, що цей процес пішов, більшість людей його підтримали і цей поступ триватиме. «Цей Закон повинен все ж таки більше об'єднувати людей, ніж роз'єднувати. Коли трапляються випадки, що люди вимагають перейменувати, ми повинні їх переконувати у необхідності таких перейменувань... Треба все ж таки мати громадську дискусію і матимемо більше досягнень в реалізації цього Закону», – наголосила народний депутат.

Під час дискусії також були обговорені питання необхідності внесення змін до окремих документів (їх переоформлення) у зв'язку із перейменуванням районів, населених пунктів, вулиць, інших об'єктів топоніміки населених пунктів та безкоштовності надання відповідних послуг та перспективи подальшого вдосконалення норм Закону та інших законодавчих актів в частині:

- пом'якшення кримінальної відповідальності, яка передбачена за виготовлення, поширення, а також публічне використання символіки комуністичного, націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів;

- деталізації визначення терміну «пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів»;

- подовження строків виконання Закону тощо (***Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 30.06.***

Делегацією України у ПА ОБСЄ проведено захід «Порушення прав людини та фундаментальних свобод в Криму».

У рамках XXV-ї щорічної сесії Парламентської асамблеї ОБСЄ у м.Тбілісі (Грузія) 2 липня 2016 року було проведено захід «Порушення прав людини та фундаментальних свобод в Криму», організований делегацією України у ПА ОБСЄ та Світового конгресу українців. Захід став гарною нагодою звернутися до парламентаріїв країн, що входять в ПА ОБСЄ, з метою

ознайомлення з ситуацією з порушенням прав людини, що виникла в АР Крим та місті Севастополь після їх незаконної окупації Російською Федерацією, що стало прикладом безпрецедентного порушення міжнародного права в сучасній історії.

На правах організатора модератором заходу виступив народний депутат України, Голова Постійної делегації Верховної Ради України в Парламентській асамблеї ОБСЄ А. Герасимов.

Перед присутніми виступили також президент Світового конгресу українців Е. Чолій, народний депутат України, Голова Меджлису кримськотатарського народу Р. Чубаров та координатор моніторингу порушень прав людини в Криму та на сході України «Центру громадянських свобод» О. Романцова.

Е. Чолій у своєму виступі зазначив, що Російська Федерація вже понад два роки системно порушує права людини і основні свободи жителів півострова, заперечуючи релігійні свободи, обмежуючи свободу слова і доступ до інформації та проводячи репресії, спрямовані проти кримських татар і українців. Наявність цих порушень підтверджується такими міжнародними організаціями, як ОБСЄ, ООН і Ради Європи.

Детальній розповіді про політичні та кримінальні методи порушення прав і свобод кримськотатарського народу присвятив свій виступ Р. Чубаров. Він презентував публікації, присвячені кримчанам, що були затримані, арештовані або зникли безвісті за участі окупаційної влади Криму.

Друге видання книги «Крим – півострів страху», в якій українські правозахисні неурядові організації детально описали кожную історію тих кримчан, що за останні два з невеликим роки окупації Криму відчували на своєму власному досвіді методи роботи державної машини РФ, було представлено О. Романцовою.

У процесі проведення заходу іноземні парламентарії мали змогу поставити організаторам запитання, присвячені окупованому Криму та порушенням прав кримськотатарського і українського народів (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 04.07*).

Голова Комітету з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин Г. Немиря запросив представників уряду до участі в розширеному засіданні Комітету щодо реалізації Рекомендацій парламентських слухань стосовно дотримання прав внутрішньо переміщених осіб та громадян, які проживають на тимчасово окупованій території України.

«Згідно з останнім глобальним звітом щодо вимушених переселенців, Україна посідає четверте місце в світі за кількістю внутрішньо переміщених осіб після Сирії, Іраку та Йемену. Такі результати вражають. Але, на жаль, цей рейтинг не змусив діяти і новий уряд. Місяць тому було прийнято чергову постанову Кабінету Міністрів, яка відверто дискримінує вимушених переселенців, зокрема це стосується нового порядку отримання пенсій та інших соціальних виплат. Це відверте грубе та кричуще порушення права на свободу пересування, права на приватність та запровадження поліцейських механізмів в

демократичній державі», – сказав він під час засідання Погоджувальної Ради керівництва парламенту.

У цьому зв'язку Г. Немиря повідомив, що 6 липня відбудеться розширене засідання Комітету з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин з питання: «Заслуховування інформації представників Кабінету Міністрів України, відповідальних міністерств та відомств щодо стану реалізації Рекомендацій парламентських слухань на тему: “Стан дотримання прав внутрішньо переміщених осіб та громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України та на тимчасово неконтрольованій території в зоні проведення антитерористичної операції” (відповідно до частини 2 Постанови Верховної Ради України № 1074-VIII від 31 березня 2016 р.)».

Голова Комітету запросив віце-прем'єр-міністра П. Розенка, міністра соціальної політики А. Реву та міністра з питань тимчасово окупованих територій та вимушених переселенців В. Черниша до участі в цьому засіданні.

«Я сподіваюся, що цього разу вони виконають закон і зможуть подивитися в очі людям, які не по своїй волі покинули власні домівки. Я дуже сподіваюся, що цього разу пан Розенко, пан Рева та пан Черниш будуть на засіданні парламентського Комітету», – наголосив парламентарій.

Крім того, голова Комітету звернув увагу на те, що через три місяці після створення нового Міністерства з питань з питань тимчасово окупованих територій та вимушених переселенців у ньому продовжують працювати лише чотири людини, немає приміщення та фінансування (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 04.07*).

Голова Комітету з питань промислової політики та підприємництва В. Галасюк взяв участь в урочистій церемонії відкриття фабрики англо-голландського концерну Unilever, що випускатиме чай всесвітньо відомих марок. Відкриття відбулося в селищі Гостомель Київської області.

Вітаючи нові інвестиції у вітчизняне виробництво, голова Комітету з питань промислової політики та підприємництва відзначив, наскільки важливими є такі позитивні зрушення для України. «Це майже 200 млн гривень приватних інвестицій та 100 робочих місць. Це позитивний знак для інвесторів, але одночасно і величезна відповідальність для парламенту та уряду», – прокоментував В. Галасюк.

Він зазначив, що «відкриття нових заводів в Україні має стати традицією, а не винятком, та відбуватися завдяки, а не всупереч державній економічній політиці». Парламентарій запевнив, що і надалі боротиметься за створення кращих інвестиційних умов та за перехід України від сировинної економіки до виробництва готової продукції.

При цьому у розмові з головною посадовою особою групи компаній Unilever П. Полманом В. Галасюк представив низку пріоритетів, які Комітет може запропонувати виробникам. Серед них – пакет валютної лібералізації та дерегуляції, встановлення потужних інвестиційних стимулів для нових виробництв, демонополізація ринку постачання енергоресурсів тощо.

Довідково: Чайне виробництво в селищі Гостомель Київської області відкрили в рекордний термін – 9 місяців з моменту вибору відповідного

майданчика до офіційного запуску. Загальний обсяг інвестицій у фабрику і склад логістичного провайдера *Logistic Plus* загальною площею у 9 000 м² вже становить 8,3 млн євро, саме ж підприємство допомогло створити 100 нових робочих місць, в тому числі 20 високотехнологічних.

Виробництво, побудоване за міжнародними стандартами *Unilever*, що враховують і екологічні вимоги до ведення бізнесу, працює за принципом «Нуль відходів на захоронення» (*Zero Waste to Landfill*), відправляючи 100 % безпечних відходів на переробку або повторне використання в інших індустріях. Чайна сировина на українську фабрику *Unilever* надходить з плантацій Кенії, Шрі Ланки, Індії, Аргентини, Індонезії і В'єтнаму, сертифікованих на відповідність екологічним і соціальним вимогам *Rainforest Alliance* (**Офіційний веб-портал Верховної Ради України** (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 02.07).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент П. Порошенко наголошує, що Україна розвиває свою активну співпрацю з НАТО та реформує сектор оборони і безпеки.

«Після анексії Криму, після агресії на Сході України, яка була здійснена в порушення усіх норм міжнародного права, порушення Будапештського Меморандуму – гарантії, які були надані нам п'ятьма країнами – постійними членами Ради безпеки ООН, вся глобальна система безпеки, яка базувалася на Раді безпеки ООН, була зруйнована. Єдиним механізмом забезпечення цієї безпеки є НАТО», – сказав П. Порошенко під час спільної заяви для ЗМІ з Президентом Болгарії Р. Плевнелієвим, відповідаючи на питання журналістів щодо співпраці з Північноатлантичним альянсом.

Глава Української держави нагадав, що Рада національної оборони і безпеки України схвалила Стратегічний оборонний бюлетень, який є «дорожньою картою» реформування сектору оборони і безпеки України з переходом на стандарти НАТО і він активно впроваджується.

Президент особливо підкреслив, що Україна дуже зацікавлена в співпраці з країнами-партнерами – такими, як Болгарія і Румунія. При цьому він зазначив, що мова йде не лише про обговорення питання створення спільної флотилії. Він нагадав, що під час візиту до Румунії, ним було чітко наголошено на підтримці цієї ініціативи.

Президент повідомив, що мова йде про створення спільної бригади за участю України, Болгарії та Румунії на зразок українсько-польсько-литовської бригади. «І це лише початок», – переконаний П. Порошенко.

Своїм першим пріоритетом Президент назвав модернізацію українського війська, ефективну співпрацю та взаємне навчання військовослужбовців з країна-партнерів в Україні та підготовку українських військовослужбовців в країнах-партнерах, а також активізацію співпраці з трастовими фондами НАТО. Він зауважив, що як Глава держави несе персональну відповідальність за безпеку та зовнішню політику.

«Наша співпраця з Болгарією – нашим надійним партнером, і наші дружні відносини з Президентом Болгарії є запорукою успіху цих проектів», –

підсумував Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 30.06).

У ході офіційного візиту до Республіки Болгарія Президент України П. Порошенко провів переговори з очільником болгарського уряду Б. Борисовим.

Глава Української держави привітав позицію уряду Болгарії щодо необхідності виконання Мінських домовленостей і відновлення територіальної цілісності України. Він також висловив вдячність за підтримку, яку болгарський уряд надає в реабілітації українських військових, які брали участь у антитерористичній операції та дітей з Донбасу.

Сторони обговорили нові можливості, що відкриваються перед Україною та Болгарією у зв'язку з дією зони вільної торгівлі між Україною і Євросоюзом. Вони домовилися посилити співпрацю щодо організації наступного засідання двосторонньої міжурядової комісії з питань економічного співробітництва в Софії та регіонального бізнес-форуму.

Важливою темою зустрічі стала взаємодія України та Болгарії щодо зміцнення енергетичної незалежності регіону, зокрема диверсифікації маршрутів постачання природного газу до двох держав. Співрозмовники засудили будівництво Північного потоку-2.

П. Порошенко відзначив відновлення прямого авіасполучення між Києвом та Софією. Він висловив сподівання, що за результатами сьогоднішніх переговорів буде прискорена робота з налагодження залізничного і поромного сполучення між Україною та Болгарією.

Співрозмовники також обговорили умови будівництва автодороги з Одеси до Софії та домовились про укладення угоди щодо запровадження з боку Болгарії довготермінових безкоштовних віз для громадян України.

Глава держави запросив Б. Борисова здійснити офіційний візит до Києва (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 30.06).

Президент П. Порошенко переконаний, що Україна та Болгарія мають добрі перспективи розвитку двостороннього співробітництва. «Наші зустрічі сьогодні, цей візит і реалізація спільних домовленостей відкриють нові перспективи для подальшого розвитку взаємовигідного співробітництва між Україною і Республікою Болгарія», – сказав глава Української держави під час спільної заяви для ЗМІ з Президентом Болгарії Р. Плевнелієвим.

«Ми маємо величезний потенціал наших відносин, який ще більше зростає після того, як почала працювати поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі з ЄС. Як наслідок початку запровадження реформ ми дійсно значно підвищили інвестиційний клімат в Україні і чекаємо болгарських підприємців, які зможуть приїхати, розпочати бізнес і будуть захищені законом України», – також додав глава держави.

П. Порошенко відзначив активізацію співпраці двох країн у різних сферах за час, який минув з моменту візиту Р. Плевнелієва до Києва. Зокрема, співробітництво в рамках міжнародних організацій задля сприяння

європейській інтеграції України, також відновлення прямого авіаційного сполучення між Києвом та Софією з метою зближення двох країн та їх народів.

«Ми досягнули величезної кількості напрямків розвитку нашої роботи і я хочу окремо відзначити тут роль Президента Болгарії», – сказав глава держави, висловивши задоволення динамікою двосторонніх відносин.

За словами П. Порошенка, під час перемовин на рівні делегацій Україна та Болгарія намітили низку подальших кроків, які мають сприяти ще більшому їх зближенню.

Зокрема, обговорили питання безкоштовної видачі довготермінових віз для українців, які збираються навчатися чи працювати у Болгарії. Досягнуто домовленості про розробку спільних інфраструктурних проектів і початок реалізації угод, які були досягнуті нещодавно у Бухаресті з Президентом Румунії. Крім того, домовлено про початок роботи щодо запуску пасажирського залізничного сполучення, розвиток низки конкретних двосторонніх проектів, в тому числі у галузі енергетики, військово-технічної співпраці.

«Усі ці та інші приклади яскраво свідчать на користь особливого характеру українсько-болгарських відносин, нашого партнерства, яке відповідає давнім традиціям дружби і взаєморозуміння між нашими країнами», – підкреслив Президент.

Глава держави відзначив, що сьогодні під час зустрічей лунає «мова добросусідства, стратегічного партнерства, мова дружби». «Хотів би сказати, що ми це дуже цінуємо», – зазначив П. Порошенко і подякував Р. Плевнелієву за гостинну атмосферу.

Президент Болгарії у свою чергу наголосив на історичній та культурній близькості, високому рівні взаємної симпатії українського та болгарського народів та подякував українському уряду за добре ставлення до майже трьохсот тисяч болгар, які проживають в Україні.

Р. Плевнелієв також привітав процес реформ в Україні, зокрема активну антикорупційну діяльність української влади та відзначив важливість Конституційної реформи в Україні в частині реформи системи правосуддя.

Президент Болгарії подякував Президенту України за його наполегливу роботу щодо розвитку українсько-болгарських відносин і виведення їх на новий рівень (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 30.06).

Президент України провів телефонну розмову з президентом Республіки Казахстан.

Президент П. Порошенко привітав Н. Назарбаєва з обранням Казахстану до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН на 2017-2018 рр. Співрозмовники домовились координувати позиції у цій організації.

Президенти двох держав обговорили питання активізації торговельно-економічного співробітництва між Україною та Казахстаном. Під час розмови відзначалася важливість проведення чергового засідання спільної Міждержавної українсько-казахстанської комісії з економічного співробітництва восени поточного року.

Співрозмовники також обмінялися думками щодо стану реалізації домовленостей, досягнутих за підсумками візиту Президента України до Казахстану у жовтні минулого року.

Президенти доручили зовнішньополітичним відомствам активізувати роботу з підготовки державного візиту Глави Республіки Казахстан Н. Назарбаєва в Україну в поточному році (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)*. – 2016. – 01.07).

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Фінляндії С. Ніністью. Глави держав скоординували позиції напередодні візиту президента Росії до Фінляндії.

Глава Української держави наголосив на погіршенні безпекової ситуації, що є наслідком постачання в окуповані райони Донбасу російської зброї та військ. Він також підкреслив важливість розгортання в регіоні поліцейської місії ОБСЄ.

Зі свого боку президент Фінляндії висловив повну підтримку продовженню санкцій проти Росії через невиконання нею Мінських домовленостей.

Співрозмовники також обговорили ряд питань з порядку денного Україна-ЄС. Зокрема, президент С. Ніністью наголосив, що безвізовий режим для українців має бути запроваджений без зволікань, оскільки Україна виконала для цього всі необхідні умови.

Співрозмовники домовилися про поглиблення двостороннього діалогу. Зокрема, про наступний візит Президента України до Фінляндії (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)*. – 2016. – 29.06).

Президент П. Порошенко переконаний, що санкції були, є і будуть тим потужним механізмом, який змушує Росію брати участь у перемовинах щодо врегулювання ситуації на Донбасі та призведуть до виконання нею Мінських угод.

«Це є потужна мотивація для того, щоб росіяни сідали за стіл переговорів і виконували взяті на себе завдання. В першу чергу - безпековий компонент Мінських угод: припинення вогню, розведення артилерії, відведення важкого озброєння, звільнення заручників і забезпечення безперешкодного доступу Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ до всієї окупованої Російською Федерацією території», – наголосив глава держави під час спілкування з журналістами у Одесі.

«Ми на цьому наполягаємо і маю надію, що ми цього доб'ємося», – додав Президент.

«Санкції застосовуються тому, що світ визнає – Російська Федерація не виконує взятих на себе зобов'язань», – також підкреслив П. Порошенко і подякував лідерам Євросоюзу за одностороннє ухвалення рішення про продовження санкцій проти РФ, а Сполученим Штатам та іншим країнам та за їх синхронне продовження.

Президент підкреслив ефективність санкційного механізму та вкотре наголосив – якби не зусилля партнерів України з Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки, Канади, Японії, Австралії, з усього світу, які запровадили санкції, ситуація на фронті була б набагато гіршою. «Агресія не була би зупинена, бо зупинка агресії є результат спільних і узгоджених дій України і її Збройних Сил і світу, який застосовує санкції», – наголосив він...
(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 03.07).

Президент П. Порошенко наголошує на необхідності розвитку Військово-Морських Сил України разом із розвитком Сухопутних та Повітряних сил ЗСУ.

«Саме на системному нарощуванні військово-морського потенціалу України, який забезпечить надійний захист портів, узбережжя, морських комунікацій, національних інтересів на морі, зараз всі ми маємо зосередити наші зусилля», – сказав глава держави на урочистостях з нагоди Дня ВМС, які відбулися у Одесі.

П. Порошенко зазначив, що протягом тривалого часу держава не надавала належної уваги флоту. За 25 років було побудовано лише чотири кораблі, які були закладені ще до проголошення незалежності України, а в результаті окупації 2014 р. Росією кримського півострова наша держава втратила близько 70 % корабельного складу, більшість наявних кораблів і катерів потребують ремонту та модернізації, констатував він.

За словами Президента, задля виправлення ситуації та визначення основних завдань і напрямків розвитку Військово-Морських Сил було проінспектовано їх стан. «Мені відомо всі проблеми флоту. Нещодавно завершила роботу інспекційна група, яка за моїм дорученням вивчила стан справ у Військово-Морських Силах і зараз готує ґрунтовні пропозиції щодо нарощування бойового потенціалу, створення відповідної інфраструктури та покращення всебічного забезпечення українського флоту», – сказав глава держави зауваживши, що про основні погляди на перспективу розвитку українських морських сил сьогодні доповів і їх новий командувач.

«Так, наша держава перебуває в складних умовах, але ми повинні зламати негативні тенденції минулих років і зробити все можливе для відродження Військово-Морських Сил. Зараз аналізується пропозиція щодо оголошення наступного року – роком Військово-Морських Сил і сьогоднішній день визначаю точкою відліку в реальній перебудові вітчизняного флоту», – додав Президент.

Глава держави передав до ВМС два новозбудованих броньованих катери «Бердянськ» та «Аккерман». Це перші броньовані катери українського виробництва оснащені системами спостереження та розвідки і здатні знешкоджувати надводні та повітряні цілі. До складу ВМС ЗСУ увійдуть ще кілька катерів такого типу. «Символічно, що саме сьогодні до складу Військово-морських сил України увійдуть два броньовані артилерійських катери, які передаються саме сьогодні на бойове випробування для постановки на озброєння. Швидкісні і непомітні, економічні і ефективні, розроблені і збудовані українцями, випробувані українськими морськими. А назви морських

портів зі Сходу та Південного Заходу на їхніх бортах – «Бердянськ» і «Аккерман», символізують нашу українську національну єдність», – сказав П. Порошенко під час вручення сертифікатів командирам кораблів.

За словами Президента ці катери – перші, але не останні судна, що поповнять українську флотилію. «Це лише початок. Наступні серійні артилерійські катери вже закладені на вітчизняних суднобудівних заводах і незабаром увійдуть до бойового складу флоту. В перспективі і добудова інших кораблів, поповнення флоту кораблями і судами необхідних типів, ударними ракетними комплексами, введення до складу морської авіації вітчизняного патрульного літака», – повідомив П. Порошенко.

На переконання глави держави, ці сплановані і ресурсно забезпечені заходи не тільки дозволять суттєво наростити потенціал вітчизняного флоту, а й нададуть імпульсу розвитку національної економіки та приморських регіонів країни.

П. Порошенко також піднявся на борт катерів «Бердянськ» і «Аккерман», оглянув їх та поспілкувався з екіпажами (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 03.07*).

Президент П. Порошенко назвав символічним передачею урядом США контрбатареїних радарів Збройним Силам України напередодні важливої події Варшавського саміту країн НАТО. «Особливою участю нашої країни в цьому саміті стане те, що Україна буде єдиною країною – партнером Альянсу, яка матиме в його рамках окреме засідання на найвищому рівні Комісії Україна – НАТО. Це свідчить і про високу увагу з боку країн-членів Альянсу до України, і про віддану підтримку союзниками нашої держави в складних умовах та налаштованість на подальше укріплення особливого партнерства, яке мають Україна і НАТО», – наголосив П. Порошенко під час церемонії передачі контрбатареїних радарів ЗСУ.

Президент підкреслив, що «Альянс рішуче підтримує Україну, не менш рішуче засуджує агресивні дії Російської Федерації проти нашої держави».

«За результатами саміту Україна – НАТО ми погодимо комплексний пакет допомоги. Документ, який спрямований на зміцнення оборони нашої держави, за допомогою потужніших структур безпеки. Цей пакет дозволить нам консолідувати існуючі напрямки підтримки НАТО і допоможе нам встановити більш дієву, більш ефективну оборону і безпеку, яка також буде реформуватись по графіку, затвердженому у Стратегічному оборонному бюлетені», – зазначив П. Порошенко.

Глава держави подякував американським партнерам і за засоби контрбатареїної боротьби, які передаються сьогодні, і за рішучу підтримку у відновленні суверенітету і територіальної цілісності і звільнення окупованих територій. «Дякую і за політику санкцій, які застосовують США по відношенню до агресора», – сказав він.

Президент підкреслив, що Україна вдячна і нашим європейським партнерам за одностороннє рішення 28 країн-членів ЄС про продовження до лютого наступного року санкцій Євросоюзу проти Російської Федерації. «Це дає додаткові можливості, стимули для того, щоб посадити Росію за стіл переговорів і забезпечити безумовну і повну імплементацію Мінських

домовленостей: безпековий компонент, виведення військ загарбника з української території, контроль з боку спеціальної моніторингової місії ОБСЄ над усією окупованою територією, включаючи неконтрольовану ділянку україно-російського кордону, звільнення всіх заручників і безумовний режим припинення вогню», – наголосив глава держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)*). – 2016. – 02.07).

Президент П. Порошенко підписав Закони України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», спрямовані на підвищення ефективності діяльності органів та осіб, що здійснюють примусове виконання рішень та забезпечення належної реалізації завершальної стадії судового розгляду.

Закони передбачають впровадження змішаної системи виконання судових рішень шляхом модернізації служби державних виконавців та запровадження інституту приватних виконавців, який є новелою в українському законодавстві.

Закон «Про виконавче провадження» запроваджує автоматизацію процедур виконання рішень шляхом електронної реєстрації документів, повної фіксації процесуальних рішень та виконавчих дій в автоматизованій системі, оптимізує строки проведення виконавчих дій, детально регулює питання відповідальності боржника у виконавчому провадженні, та визначає перелік питань, що не можуть виконуватися приватними виконавцями.

Крім того, впроваджується інститут судового контролю за виконанням рішень, що забезпечить повноцінну реалізацію особи права на справедливий суд, оскільки виконання судового рішення є невід’ємним елементом права на судовий захист, передбаченого статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)*). – 2016. – 02.07).

Прем’єр-міністр України В. Гройсман у понеділок, 4 липня, зустрівся із Надзвичайним та Повноважним Послом Японії в Україні С. Шігекі. Сторони обговорили практичну взаємодію двох країн, а також ключові напрямки перспективної співпраці.

В. Гройсман подякував послу С. Шігекі за підтримку Японії України у політичній та економічних сферах, зокрема щодо реконструкції Бортницької станції аерації. Він нагадав, що Японія виділила близько 1 млрд доларів на реалізацію проекту. Найближчим часом заплановане його практичне провадження, зазначив Прем’єр-міністр.

«Це надзвичайний проект для мешканців Києва, прилеглих територій, серйозний екологічний проект і внесок Японії є дуже важливим», – заявив В. Гройсман.

Прем’єр-міністр висловився за поглиблення та розвиток двосторонньої співпраці, зокрема в економічній, інвестиційній та торгівельній сферах. «Ми дуже у цьому зацікавлені, готові приймати в Україні представників японського бізнесу. Запланований на другу половину ц. р. візит представників ділових кіл з

Японії – був би дуже доброю подією, на якій ми могли би більше дізнатися про наші спільні можливості, спільні потреби і накреслити нові проекти», – зазначив він.

Посол Японії висловив сподівання, що проект реконструкції Бортницької станції аерації буде успішно реалізований. Він окреслив потенційні проекти, у здійсненні яких може допомогти Японія, а також звернув увагу на актуальні питання, що потребують врегулювання. Серед них – посилення незалежності Державної інспекції ядерного регулювання України, а також відшкодування ПДВ з допомог міжнародних організацій.

Співрозмовники обговорили потенційні напрямки співпраці. Глава уряду поінформував посла про зацікавленість у залученні японської сторони до таких пріоритетних сфер роботи уряду як будівництво доріг, енергоефективність, модернізація обласних лікарень, а також сучасних моделей утилізації побутових відходів.

В. Гройсман також розповів, що одним з пріоритетів уряду є реформа митниці. Він поінформував, що згідно з домовленостями із американськими партнерами, в Україні працює Місія США з оцінки потреб української митниці, за результатами якої буде розроблено звіт щодо необхідного переоснащення та змін у системі роботи митної служби.

Обговорюючи питання виконання Мінських домовленостей, В. Гройсман наголосив, що Україна доклала усіх зусиль для реалізації Угод, натомість російська сторона не виконує своїх зобов'язань. «Жодних альтернатив Мінському процесу немає, і ми маємо їх усі виконувати», – підкреслив він.

Прем'єр-міністр поінформував, що на Донбасі щодня зростає кількість обстрілів українських військових. За його словами, «Росія має припинити вогонь, вивести своїх бойовиків, забрати зброю, треба ввести поліцейську місію ОБСЄ, встановити там мир, провести вибори і реінтегрувати цю територію» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 04.07*).

Прем'єр-міністр України В. Гройсман провів телефонну розмову із прем'єр-міністром Республіки Молдова П. Філіпом.

Сторони обговорили першочергові питання співробітництва між двома державами.

Глави урядів домовилися якнайшвидше відновити практичну роботу Міжурядової українсько-молдовської змішаної комісії з питань торговельно-економічного співробітництва, яка не проводила свої засідання з 2011 р. В. Гройсман підкреслив, що міжурядова комісія має стати ефективним та ключовим інституційним механізмом двосторонньої взаємодії.

Сторони окремо обговорили ситуацію навколо існуючих обмежень у торгівлі між двома державами і домовилися про пошук взаємоприйнятних рішень, які дадуть можливість налагодити повноцінну торговельну взаємодію.

Прем'єр-міністр Молдови запросив В. Гройсмана взяти участь в урочистостях з нагоди 25-ї річниці Незалежності Республіки Молдова, які відбудуться у Кишиневі 27 серпня цього року (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 30.06*).

Прогноз щодо економічного і соціального розвитку України на 2017-2019 рр. є оптимістичним і має слугувати орієнтиром для організації роботи щодо розбудови національної економіки та покращення життя людей. Про це заявив Прем'єр-міністр України В. Гройсман, відкриваючи засідання уряду у п'ятницю, 1 липня.

«Прогноз – це все дуже добре. Але хочу підкреслити, що ми маємо орієнтуватися на швидке зростання, але маємо не відриватися від реального життя. Індеси, збільшення реальної заробітної плати на 5 % – це все нормально, але цього не достатньо, щоб люди могли впевнено себе відчувати. Тому дуже важливо, щоб ми про це не забували. Про це треба постійно пам'ятати, як живуть люди, в яких реальних умовах. Треба працювати на те, щоб збільшувати реальну оплату праці», – заявив В. Гройсман під час засідання.

Згідно з порядком денним, одним з перших питань цього дня уряд розглянув питання про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2017 р. та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2018 і 2019 рр.

«Макроекономічний прогноз є оптимістичним. Але, я думаю, що треба, з одного боку, бачити оптимістичний прогноз, але не відриватися від життя і розуміти, що ситуація в країні залишається дуже непростою і складною. Прогноз – це той орієнтир, який ми маємо для того, щоби організувати у тому числі нашу роботу», – заявив В. Гройсман.

Прем'єр-міністр зауважив, що основним завданням уряду є створення належних умов для розвитку національної економіки. «Все, що ми робимо, має спиратися на реальне економічне зростання, на дохідну частину національного бюджету, на ефективне використання ресурсів», – зауважив він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 01.07*).

Прем'єр-міністр України В. Гройсман у четвер, 30 червня, зустрівся із представниками бізнесу в Україні. Предметом обговорення стали нагальні питання українського підприємництва та шляхи поліпшення бізнес-клімату у країні.

Під час зустрічі із представниками Спілки українських підприємців прем'єр-міністр підкреслив налаштованість уряду на проведення змін та реформ у країні. Він наголосив, що пріоритет Кабінету Міністрів – макроекономічна стабільність у країні та розвиток національної економіки.

«Ми зацікавлені у тому, щоб економіка розвивалася. Це можливо лише тоді, коли той, хто інвестує, хто створює національний продукт, відчуває впевненість в тому, що буде завтра», – наголосив В. Гройсман.

Серед завдань уряду у напрямку відродження економіки глава уряду назвав, зокрема, детінізацію економіки та продовження дерегуляції.

В. Гройсман поінформував, що незабаром відбудеться перезавантаження Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України. «Мені би дуже хотілося, щоби це був реальний інструмент аналізу, ініціатив, можливостей вийти на уряд, внесення пропозицій», – зазначив він.

Також найближчим часом буде створено Офіс супроводження інвестицій при прем'єр-міністрі. У планах – створення таких офісів по усій країні, що

забезпечить розуміння проблем бізнесу і швидке реагування, зазначив В. Гройсман.

Прем'єр-міністр наголосив, що уряд докладатиме зусиль для ліквідації тиску контролюючих органів на бізнес. Окремо він підкреслив, що уряд є нетерпимим до корупції та не прикриватиме жодних її проявів.

«Ми готові підтримувати, не заважати і створювати вам нормальні умови. Дуже хотілося б щоб ви розвивалися. Будете успішними ви – буде успішною Україна», – наголосив В. Гройсман.

Прем'єр-міністр обговорив із представниками СУП нагальні проблеми підприємців та пропозиції представників бізнесу щодо їх подолання. Співрозмовники окреслили головні завдання, які мають бути здійснені для полегшення ведення бізнесу в країні, серед них: дерегуляція, боротьба з тіньовим сектором економіки, підтримка національного виробника, шляхи просування українського експорту, а також проведення податкової реформи та реформи митної служби. У цьому контексті В. Гройсман поінформував про плани Уряду щодо реформування української митниці.

Обговорюючи необхідні заходи у сфері будівельної галузі, представники бізнесу наголосили на необхідності підвищення інвестиційної привабливості, зміни застарілих норм та вимог. Учасники зустрічі домовилися спільно провести роботу щодо удосконалення державних будівельних норм.

Прем'єр-міністр запросив представників бізнесу до співпраці та висуненні пропозицій щодо вирішення проблем. «Уряд налаштований на відкритий діалог, на розуміння питань, що хвилюють бізнес», – запевнив В. Гройсман.

Серед представників Спілки українських підприємців, які взяли участь у зустрічі, були: виконавчий директор Спілки К. Глазкова, Голова наглядової ради торговельної мережі «Космо» С. Бартошук, генеральний директор ТОВ «Три ведмеда» Д. Ушмаєв, президент ТОВ «МТІ» В. Цой, генеральний директор ТОВ «Мідленд Девелопмент Україна» О. Шуляк, президент «Фармпланета» В. Кондрук, генеральний директор ТОВ «ТММ» М. Толмачов, керуючий партнер ТОВ «Бейкер Тіллі Україна» О. Почкун (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 30.06).

Прем'єр-міністр України В. Гройсман застерігає працівників державних контролюючих органів від тиску та зловживань на бізнесі та закликає пришвидшити ліквідацію зайвих контролюючих органів, що сприятиме зростанню економіки. Про це В. Гройсман заявив, відкриваючи засідання уряду у п'ятницю, 1 липня.

«Я хочу ще раз усіх чиновників попередити: сядете, аж загуде за вами. Не можете сьогодні працювати в тих умовах і тій невисокій заробітній платі, яку маєте, – йдіть на іншу роботу. Йдіть в реальний сектор економіки і спробуйте там заробити копійку. Але робити те, щоби створювати схеми і при цих схемах паразитувати на розвитку бізнесу, нікому не дозволено», – заявив В. Гройсман.

Він зазначив, що уряд буде підтримувати і захищати кожного працівника правоохоронного органу, «який буде боротися з тими, хто переплутав життя, або реальність цього життя». «Звикли за десятки років тільки доїти, ходити і побирати», – зазначив глава уряду.

Прем'єр-міністр нагадав, що учора за хабар був затриманий керівник Державної санітарно-епідеміологічної служби України. Також були проведені обшуки у 19 територіальних санепідслужбах. «Ми доведемо цю справу до вироку суду», – заявив В. Гройсман.

Він також зауважив, що запровадження електронного декларування у серпні дасть можливість державним службовцям прозвітувати про свої доходи і стати відкритими перед українським суспільством «не з трибун і не з екранів телебачення, а з реальних декларацій».

В. Гройсман наголосив, що іноді державні структури чинять тиск на представників бізнесу. «Приходять інспекції, розмови, штрафи, санкції – це все має відходити в історію», – підкреслив він.

Прем'єр-міністр нагадав, що 10 вересня 2014 р. ухвалено постанову Кабінету Міністрів України № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», згідно з якою мала бути припинена дія 18 контролюючих центральних органів виконавчої влади та створені замість них 7 органів. Минуло 2 роки, але ще не усі органи ліквідовані, зауважив В. Гройсман. Він поставив вимогу швидко завершити із ліквідацією контролюючих структур.

На переконання глави уряду, необхідно ставитися з розумінням до потреб виробників, а не заганяти їх в кут. Він навів приклад забудовників, які мають протягом декількох років оформлювати необхідну документацію, чи для того, щоб здати в експлуатацію будівлю.

«Детінізація, зменшення будь-якого впливу чиновників на реальний сектор дасть зростання внутрішнього валового продукту за тих самих умов, що є сьогодні. Економіка буде зростати швидше. Але треба робити конкретні речі», – зазначив В. Гройсман (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 01.07).

За підтримки американських спеціалістів уряд має намір швидко реформувати систему митної служби України. Про це повідомив Прем'єр-міністр України В. Гройсман, відкриваючи засідання уряду у п'ятницю, 1 липня.

«На виконання нашої стратегічної домовленості із Сполученими Штатами Америки 28 червня приїхала спеціальна місія Сполучених Штатів – митники і прикордонники, 11 осіб. Два тижні будуть працювати в Україні для того, щоб зробити оцінку потреб у модернізації митниці», – заявив В. Гройсман.

Глава уряду зазначив, що американські партнери фінансово та технічно підтримують Україну у цій реформі. «Тому ми дуже швидко почнемо змінювати систему роботи української митниці. Певні позитивні сигнали уже є, але цього недостатньо», – заявив він.

«Ми починаємо перебудовувати роботу митниці. Ми будемо мати успіх», – підкреслив В. Гройсман (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 01.07).

Економіка України має значний потенціал росту, і уряд вживатиме заходів для усунення стримуючих факторів. Про це заявив Прем'єр-міністр України В. Гройсман під час засідання уряду у п'ятницю, 1 липня.

«Зростання може бути набагато більше. Я не бачу жодних об'єктивних перешкод. Суб'єктивних я бачу, а от об'єктивних немає. Потенціал України є набагато більшим, ніж це зростання і аніж рівень життя людей», – заявив В. Гройсман під час розгляду Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2017 р. та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2018 і 2019 рр.

«Неналежне урядування, неререформована економіка призвели до колосального падіння і до тих потрясінь, які ми маємо на сьогодні», – зазначив він.

Серед заходів, що відкриють можливості для збільшення економічно зростання, В. Гройсман назвав сприятливий бізнес-клімат, прозору приватизацію державних підприємств, створення системи справедливого суду, розвиток міжнародних ринків, поглиблення переробки продукції в Україні, інвестування у важливі сектори економіки, наприклад, будівництво, а також модернізацію підприємств. «Належне урядування буде забезпечувати успіх», – додав він.

Так, говорячи про детінізацію економіки, В. Гройсман зазначив, що минулого року в номіналі було продукту близько 2 трлн 200 млрд грн. За оцінками усіх експертів, від 45 до 60 % економіки знаходиться в тіні, зазначив Прем'єр-міністр: «Це трильйон, який може працювати на громадян України».

Також, за його словами, потрібно збільшувати реальну оплату праці та змінити ситуацію на ринку праці. «Маємо інвестувати у створення робочих місць, а не в компенсацію для безробіття», – наголосив він.

Крім того, зростанню економіки буде сприяти публічна приватизація державних підприємств. За його словами, це дозволить залучити кошти до Державного бюджету, отримати ефективного власника, якісний продукт, конкуренцію, ринкову ціну, нові робочі місця для громадян та побороти корупцію на підприємствах. Як приклад, прем'єр-міністр навів підприємство ДП «Укрспирт». За оцінками експертів, тіньовий ринок спирту становить 3,6 млрд грн, зазначив він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 01.07).

Міністр оборони України генерал армії України С. Полторак привітав військовослужбовців, працівників і ветеранів флоту з Днем Військово-Морських Сил Збройних Сил України, який відзначався 3 липня.

«Український флот є невід'ємною частиною вітчизняних Збройних Сил, а військовослужбовці-моряки з перших днів антитерористичної операції приєдналися до угруповання Збройних Сил України на сході. Понад 5 тисяч військовослужбовців, у тому числі й мобілізованих, з підрозділів ВМС брали участь в АТО. За виявлені мужність та героїзм 154 військовослужбовці українських ВМС відзначені державними нагородами, ще понад 750 – відзнаками та цінними подарунками Міністерства оборони України», – зазначає Міністр оборони України.

«Ми розпочали масштабну реформу, покликану відродити бойовий потенціал та посилити могутність вітчизняного флоту», – наголосив генерал армії України С. Полторак. Він підкреслив, що пріоритетним залишається вирішення нагальних питань, зокрема розвитку інфраструктури базування ВМС,

вирішення соціально-побутових питань військовослужбовців і членів їхніх сімей.

«Цього року на будівництво штабу Військово-Морських Сил виділено 100 мільйонів гривень, а також заплановано модернізацію флоту, в тому числі фрегата Гетьман Сагайдачний. Флот вже поповнили два новозбудовані малі броньовані артилерійські катери, ще чотири – закладені на стапелях. І це тільки початок, попереду велика робота з відновлення і подальшого будівництва флоту», – підкреслив міністр оборони.

Керівник вітчизняного оборонного відомства висловив упевненість, що Військово-Морські Сили, послідовно йдучи шляхом реформування, опановуючи стандарти флотів провідних країн світу, підвищать рівень боєздатності і професійної майстерності.

«Україна була, є і буде морською державою! Українському флоту бути, і бути йому – сучасним та ефективним!» – наголосив генерал армії України С. Полторак.

Міністр оборони України побажав військовослужбовцям, працівникам і ветеранам флоту, їхнім родинам міцного здоров'я, щастя і благополуччя, наснаги і оптимізму, нових звершень в ім'я миру та процвітання України (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 03.07*).

Обласні державні адміністрації мають значні повноваження і велику підтримку уряду та міжнародних партнерів у питаннях впровадження в регіонах реформи місцевого самоврядування та децентралізації. І від того, як вони використають свої можливості, значною мірою залежить розвиток регіонів.

Про це сказав перший заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ В. Негода під час селекторної наради із заступниками голів ОДА, координаторами регіональних офісів реформ та представниками Асоціації міст України з актуальних питань організації заходів щодо децентралізації та реформування місцевого самоврядування.

«В розпорядженні облдержадміністрацій сьогодні є потужні команди експертів у сфері місцевого самоврядування і децентралізації, якими не може похвалитися, мабуть, жодна реформа. Це і координатори регіональних офісів реформ, які з 1 липня почали працювати у 18 областях. Це і консультанти, які працюють з регіональними відділеннями Асоціації міст України, й інші відомі експерти. Надалі команда ще розширюватиметься. Допомогайте цим експертам і залучайте до спільної роботи, бо вони вже мають величезний напрацьований матеріал та досвід і готові використати свої знання для нашої спільної справи», – сказав В. Негода.

Він нагадав учасникам наради, що на початку червня Прем'єр-міністр України В. Гройсман дав протокольне доручення ОДА до 1 липня максимально прискорити процес доопрацювання перспективних планів формування територій громад областей та сприяти їх розгляду на найближчих сесіях обласних рад, а також забезпечити проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи в регіоні щодо процесу децентралізації.

«В облдержадміністрацій для цього є великі повноваження – для прийняття важливих рішень ви навіть скликання сесій обласних рад можете

ініціювати. Для сприяння реформі є й усі ресурси і допомога міжнародних проектів та програм. Отже, уряд дуже розраховує на максимальне сприяння реформі з вашого боку», – звернувся В. Негода до представників ОДА.

За інформацією першого заступника міністра, Мінрегіон ініціюватиме, щоб на одному з найближчих засідань уряду голови ОДА доповіли про стан виконання зазначеного протокольного доручення Прем'єр-міністра.

Нагадаємо, раніше В. Негода зазначав, що кожен факт бездіяльності чи саботажу децентралізації з боку виконавчої влади не залишається поза увагою (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 01.07*).

Мінрегіоном підготовлено всі підзаконні нормативно-правові акти, які дозволяють реалізувати Закон України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку». Про це повідомила заступник директора департаменту систем життєзабезпечення та житлової політики – начальник управління житлової політики Мінрегіону С. Старцева під час прес-брифінгу «ОСББ: чи є життя після 1 липня?».

За її словами, найближчим часом уряд має розглянути проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком», яким регулюються відносини між управителем і співвласниками будинку. Також 24 червня Мін'юст зареєстрував проект наказу Мінрегіону «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирного будинку». У профільному Комітеті ВРУ триває підготовка Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до другого читання.

«Динаміка створення ОСББ за перший квартал цього року свідчить про те, що населення активізувалось. Згідно з моніторингом та аналізом процесу впровадження житлової реформи в Україні мешканці близько 35 % багатоповерхівок вже визначились із подальшим управлінням своїх будинків. Вони або обрали ОСББ, або залишили попереднього виконавця послуг», – сказала С. Старцева.

У разі, якщо співвласники будинку не визначились з формою управління будинком, орган місцевого самоврядування повинен оголосити конкурс з призначення управителя.

«Орган місцевого самоврядування має оприлюднити перелік таких будинків та умови проведення конкурсу. Також має бути проведена інвентаризація цих будинків.

Крім того, орган місцевого самоврядування має списати з балансу ті будинки, співвласники яких визначились із формою управління. Порядок списання з балансу багатоквартирних будинків затверджено постановою Кабінету Міністрів України», – пояснила вона.

«До речі, зараз активно поширюється інформація що з 1 липня ЖЕКи припиняють свою роботу. Я наголошую, що ЖЕКи – такі ж учасники ринку управління, як і інші суб'єкти господарювання. І вони також мають право взяти участь у конкурсі. Якщо мешканців будинку задовольняє той виконавець послуг, який у них діє, їм потрібно лише зібратись і зборами визначитись щодо продовження співпраці», – зазначила С. Старцева (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 01.07*).

ПОЛІТИКА

Суверенна і стабільна Україна, яка віддана принципам демократії і верховенства права, є ключем до євроатлантичної безпеки. Про це йдеться у заяві Генерального секретаря НАТО Й. Столтенберга перед проведенням саміту НАТО у Варшаві.

«Ми продемонструємо нашу підтримку наших партнерів (НАТО. – Ред.) на сході. Ми проведемо засідання Комісії НАТО-Україна з Президентом П. Порошенком. Незалежна, суверенна і стабільна Україна, твердо віддана демократії та верховенству права, є ключем до євроатлантичної безпеки. І НАТО прагне допомогти Україні в досягненні цієї мети», – сказав Й. Столтенберг (*УНН (<http://www.unn.com.ua/>). – 2016. – 04.07*).

Україна виконала всі умови, необхідні для отримання безвизового режиму з Європейським Союзом, повідомив заступник глави Адміністрації Президента К. Елісеев.

По його словам, це підтвердили і в самому Євросоюзі.

«Що стосується безвизового режиму, то ЄС ще раз підтвердив, що Україна виконала всі зобов'язання по плану дій виваженої лібералізації, і вони чесно визначили, що тепер м'яч на стороні ЄС», – заявив він.

Він підкреслює, що лібералізація виваженого режиму – це один з тих питань в стосунках між Києвом і Брюсселем, який буде розглянутий в найближчому часі.

Раніше повідомлялось, що рішення по цьому питанню має бути прийнято в вересні цього року (*Слово і Діло (<http://ru.slovoidilo.ua/>). – 2016. – 04.07*).

Прем'єр-міністр Нідерландів М. Рютте попросив лідерів держав ЄС дати їй країні «юридически зобов'язуючі» гарантії, щоб розвіяти її побоювання по відношенню до угоди про асоціацію з Україною. В протилежному випадку, попередив він, Гаага заблокує цей документ.

«Нам потрібно юридически зобов'язуюче рішення, яке враховує численні побоювання і дискусії в Нідерландах, які привели до референдуму. Я поки не знаю, в якій саме формі це має бути. Можливо, нам доведеться змінити текст, а, можливо, ми зможемо знайти рішення, яке не потребує змін тексту угоди про асоціацію, я поки не знаю», – сказав М. Рютте після переговорів з лідерами інших держав ЄС на саміті в Брюсселі.

Водночас прем'єр-міністр Нідерландів попередив, що якщо йому не вдасться досягти своєї мети, то його країна не підпише угоди про асоціацію з Україною (*Корреспондент.net (www.korrespondent.net/). – 2016. – 29.06*).

Київ не собирается обсуждать изменения в Соглашение об ассоциации Евросоюза, заявил ЛВ.иа глава МИД Украины П. Климкин, коментуруя по просьбе издания предложение премьер-министра Нидерландов М. Рютте предоставить юридически обязывающие гарантии для ратифікації угоди об асоціації ЄС и України.

«Что касается разговоров о внесении изменений в текст соглашения, то мы их не ведем и вести не собираемся, а такие изменения невозможны как без нашего согласия, так и согласия всех стран – членов ЕС», – сказал П. Климкин. Он подчеркнул, что если кем-то все-таки рассматривается такая «теоретическая возможность, то и нам тоже есть что предложить, ведь Украина тоже прошла за последние годы большой путь».

«Другое дело – интерпретационные заявления. Если кто-то хочет предложить свое толкование положений Соглашения, особенно когда этого требуют соображения внутривластического характера, это не лучшая для европейского единства, но возможная опция. Главное, чтобы эти интерпретации не противоречили духу и содержанию соглашения. А дух его – европейский, и содержание тоже», – сказал П. Климкин.

По словам украинского министра, он «не завидует правительству Нидерландов», которое, по его мнению, «оказалось в сложном, в некотором роде двусмысленном положении». «Это был первый в истории страны подобный референдум, который стал возможен благодаря законодательству, которое вступило в силу лишь в прошлом году. Во-вторых, референдум состоялся уже после ратификации Соглашения нидерландским парламентом, избранным всеми гражданами этой страны. На самом же референдуме “нет” сказало менее 20 % избирателей», – сказал министр **(РБК (<http://www.rbc.ru/politics/30/06/2016/5774d4ca9a794746a06eb397>). – 2016. – 30.06)**.

Активісти і нардепи, які після обрання в п'ятницю, 1 липня, ввечері запобіжного заходу «айдарівцю» В. Лихоліту, не дозволили вивезти його з Печерського суду, провели ніч в його приміщенні.

Про це повідомив нардеп від «Самопоміч» Є. Соболев у «Фейсбучі», передає dero.ua.

«Ми далі не дозволяємо вивезти в СІЗО айдарівця Валентина Лихоліта, якого суддя Печерського суду Гладун постановила заарештувати за звинуваченнями лідерів еленерівців Сєверодонецьку», – написав він.

За його словами, ніч пройшла спокійно.

«Ніч минула спокійно. Приблизно о 03:00 перед судом з'явилася велика група “космонавтів”, присутні бійці Айдару та Донбасу без додаткових запитань забарикадували усі двері і приготувалися до штурму. Його не було. Натомість до нас приїхали бійці Азову на чолі з Андрієм Білецьким», – зазначив він.

Є. Соболев повідомив, що вимога присутніх – випустити В. Лихоліта на поруки.

Як поінформував на своїй сторінці у «Фейсбучі» журналіст С. Іванов, «військова прокуратура інкримінує йому (В. Лихоліту. – Ред.) низку кримінальних правопорушень. Потерпілі – мер Сєверодонецька Казаков та його

спільники, які впроваджували “русский мир” в нинішній столиці Луганської області, і лишилися непокараними. Обвинувачення: “три магнітофона, три кінокамери заграничних, три портсигара отечественных, куртка замшева” etc», – написав С. Іванов.

Також він додав, що В. Казаков – протеже голови «Опоблоку» Ю. Бойка.

Згодом у Києві бійці добровольчих батальйонів заблокували рух автотранспорту на Хрещатику поблизу будівлі Печерського райсуду. Активісти також ухвалили рішення формувати колону автомайдану для поїздки в село Козятин, де живе Президент України П. Порошенко з родиною, щоб довести йому свої вимоги.

Народні депутати та патріоти країни звернулись до Президента України П. Порошенка з проханням «розігнати» Печерський суд.

Про це на своїй сторінці у «Фейсбуці» написав народний депутат України Є. Дейдей, передає Діпо.Київ.

«Мы, граждане Украины, народные депутаты, добровольцы и патриоты требуем разогнать это преступное кодро – Печерский суд! Это станет первым и самым эффективным шагом в судебной реформе!!! Господин Президент, мы обращаемся к Вам! Услышьте свой народ!!! Сейчас нас здесь сотни, завтра будут тысячи!!!»

Прогнившей коррупционной системе нет места в Украине! Не за такие реформы мы проливаем кровь на Востоке!!! Мы ждем от Вас кардинальных перемен!!!», – йдеться в зверненні.

Протестувальники, також, звернулися до ГПУ з вимогою звільнити командира батальйону «Айдар» В. Лихоліта.

Про це повідомив нардеп від «Самопоміч» Є. Соболев у «Фейсбуці», передає діпо.ua.

«Наша вимога проста: військова прокуратура повинна попросити суд змінити запобіжний захід для Валентина Лихоліта і випустити його з-під варти», – написав нардеп.

Паралельно адвокати В. Лихоліта подали апеляцію на рішення щодо запобіжного заходу для нього.

«Нам гарантували, що ця апеляції буде розглянута сьогодні ж. Поки цього не буде зроблено – ми блокуватимемо Печерський суд і не дамо вивезти звідти “Батю”», – запевнив народний депутат І. Мосійчук (*depo.ua* (<http://www.depo.ua>)). – 2016. – 2,3.07).

Генеральна прокуратура підтримала клопотання захисту про зміну запобіжного заходу екс-начальнику штабу батальйону «Айдар» В. Лихоліту.

Про це заявив Генпрокурор Ю. Луценко, який приїхав до Печерського районного суду, повідомила в Facebook прес-секретар генпрокурора Л. Сарган, передає діпо.ua. Нагадаємо, засідання Апеляційного суду у справі В. Лихоліта проводилося в режимі відеоконференції між Апеляційним судом Києва і Печерським райсудом Києва, де знаходився В. Лихоліт.

«При обранні міри запобіжного заходу до будь-якого учасника АТО потрібно враховувати таке поняття як гідність бійця», – сказав Генпрокурор.

В. Лихоліт розповідав Ю. Луценкові про несправедливість свого затримання і висловив позицію, що клопотання прокурорів про арешт на два місяці сфабриковано.

Як повідомлялося, головна військова прокуратура підозрює бійця «Айдара» В. Лихоліта в грабежі, керівництві бандою, крадіжці автомобілів і погрозі вбивства правоохоронців ([depo.ua \(http://www.depo.ua/ukr/politics/lutsenko-priyihav-vizvolyati-liholita-na-poruki-02072016214900\)](http://www.depo.ua/ukr/politics/lutsenko-priyihav-vizvolyati-liholita-na-poruki-02072016214900)). – 2016. – 2.07).

Апеляційний суд Києва відпустив екс-начиштабу батальйону територіальної оборони «Айдар» В. Лихоліта («Батю») на поруки депутатів Верховної Ради.

Про це заявив головуєчий на засіданні суддя Апеляційного суду, повідомляє [depo.ua](http://www.depo.ua) з посиланням на Українську правду.

Сторона захисту просила відпустити В. Лихоліта під особисте зобов'язання.

В ході судового засідання В. Лихоліт зобов'язався неухильно брати участь у слідчих діях.

Прокурор в ході засідання заявив, що не проти зміни запобіжного заходу, мотивуючи зміну думки сторони обвинувачення тим, що дізнався про наявність в обвинуваченого нагород від президента.

На поруки В. Лихоліта взяли народні депутати: від фракції «Самопоміч» С. Семенченко та Є. Соболєв, від «Радикальної партії» І. Мосійчук та А. Лозовий ([depo.ua \(http://www.depo.ua/ukr/politics/liholita-vidpustili-na-poruki-deputativ-02072016222300\)](http://www.depo.ua/ukr/politics/liholita-vidpustili-na-poruki-deputativ-02072016222300)). – 2016. – 2.07).

Екс-заступники Генпрокурора В. Касько та Д. Сакварелідзе, нардепи В. Чумак (позафракційний), Н. Новак («БПП») та екс-головний редактор Forbes-Україна В. Федорін увійдуть до складу новостворюваної партії. Про це йдеться у дописі В. Каська на Facebook.

«Тривалий час українське суспільство очікує на радикальні і системні зміни, безкомпромісну та рішучу боротьбу з усіма проявами корупції на всіх рівнях. ... Задля реалізації цього запиту ми об'єднали свою енергію і зусилля та почали процес формування абсолютно нової за своєю суттю і принципами політичної сили, яка приведе Україну до клубу успішних країн», – зазначено у повідомленні.

«Етап попередніх консультацій завершено. Ми створюємо команди в регіонах і пропонуємо приєднатися до нас всім тим, хто вірить у майбутнє України і готовий віддано працювати для її процвітання і розвитку», – додав В. Касько ([Українська правда \(http://www.pravda.com.ua/\)](http://www.pravda.com.ua/)). – 2016. – 29.06).

Бывший главный редактор украинского Forbes В. Федорин заявил, что так называемая «партия Саакашвили» разделилась на две по причине нерешенных вопросов внутри структуры.

Как считает В. Федорин, внутри «Движения за очищение» не смогли договориться по трем вопросам насчет будущей партии.

«1. Вопрос лидерства, упирающийся в вопрос внутрипартийной демократии. Например, могут ли существовать в партии группы, имеющие право вето? 2. Вопрос правил. Насколько подробными они должны быть на данном этапе? Могут ли процедуры, прописанные мелким шрифтом, восполнить дефицит доверия? 3. Вопрос целеполагания. Мы создаем новую партию для того, чтобы победить и провести необходимые стране изменения, или для того, чтобы путем консолидации «социально» и «идейно» близких преодолеть пятипроцентный барьер?», – написал экс-главред Forbes в Facebook.

По его словам, данные вопросы можно решить на публичных дебатах двух будущих партий. В. Федорин уверен, что после дебатов Украина получит «единую проевропейскую партию» (*Слово и Дело* (<http://ru.slovoidilo.ua/>). – 2016. – 29.06).

Виконавчий комітет громадського руху «Український вибір – Право народу» повідомив, що проти народного депутата А. Левуса відновлено кримінальне провадження.

«Таким чином, виконано рішення Печерського районного суду м. Києва, який визнав незаконним рішення прокуратури про закриття кримінального провадження щодо А. Левуса», – йдеться в заяві громадського руху.

Виконком руху наголосив, що А. Левус на своїй сторінці в Facebook бездоказово звинувачував рух в проведенні «сепаратистських з'їздів», а також вимагав негайного арешту В. Медведчука. Такі ж звинувачення А. Левус, як зазначається, виклав і в зверненні до Генерального прокурора України, голови Служби безпеки України і міністра внутрішніх справ України.

«У зв'язку з цим народний депутат України В. Німченко звернувся в Генеральну прокуратуру і навів аргументи, які свідчать про те, що А. Левус сфабрикував докази проти В. Медведчука і “Українського вибору”», – повідомляє виконком руху.

Також у заяві вказано, що є всі підстави припускати, що закриття кримінального провадження стосовно А. Левуса, що сталося 26 січня 2016 р., стало наслідком втручання в роботу прокуратури представників «партії війни».

«Представники “партії війни” не звикли відповідати за свої дії – проведену ними настільки руйнівну для країни політику розпалювання ворожнечі в суспільстві, нетерпимості, політичних переслідувань, але ми віримо в силу Закону, відповідно до якого А. Левус постане перед судом і понесе кримінальну і громадянську відповідальність», – підкреслили в «Українському виборі – Право народу» (*УНН* (<http://www.unn.com.ua/>). – 2016. – 04.07).

Активизация критики в адрес лидера «Украинского выбора» объясняется очень просто: активизировался В. Медведчук, следовательно, активизировались и критики, заявляет политолог К. Бондаренко.

«Поскольку в Украине происходят провалы во внешней и внутренней политике, то нужно найти кого-то, кто будет во всем виноват. Раньше это был Путин. Но винить Путина в том, что он сам лично поджигает Грибовическую

свалку, лично инструктирует Надежду Савченко или сам лично предпринимает какие-то глобальные меры для того, чтобы в Украине не заканчивались проблемы - глупо. Поэтому политики начали искать воплощение Путина в украинской жизни. Конечно же, это кум Путина Виктор Медведчук», – сказал политолог.

Он отметил, что в Украине все неудачи и провалы власти пытаются связать с В. Медведчуком.

«...Активизация травли Медведчука – это просто попытка создания новой религии, в которой есть злые божества, которые нам мешают жить», – резюмировал К. Бондаренко (*ForUm (www.for-ua.com/)*). – 2016. – 01.07).

Директор Киевского института мирных исследований А. Мишин считает, что Украине необходим единый подход к процессу мирного урегулирования конфликта на Донбассе.

«У нас сегодня самого понимания военного преступления нет ни с той, ни с той стороны», – заявил политолог в эфире программы «Единая страна». При этом он отметил, что существует план В. Медведчука, то есть план «партии мира»: это законопроекты об амнистии, о статусе территорий, о выборах и децентрализации. Однако у Президента Украины сегодня нет политического ресурса для выполнения плана по мирному урегулированию.

«В этой связи план Медведчука нужно считать планом Порошенко, который формально сейчас не может поддержать “партию мира”, а потому видимой для граждан вершиной айсберга, противостоящего “партии войны”, является Виктор Медведчук», – сказал А. Мишин. Он уточнил, что этот план поддержан и Госдепартаментом США.

«План более широкий, чем Минские соглашения, с широкой дискуссией, внутренним диалогом и политическим образованием населения», – подчеркнул эксперт. По его мнению, хотя представители «партии войны» выступают против мирного урегулирования конфликта и выполнения Минских соглашений, они проиграют в процессе широкой дискуссии и мирного диалога (*ForUm (www.for-ua.com/)*). – 2016. – 04.07).

Шевченківський райсуд Києва повернув Генпрокуратурі обвинувальний акт проти экс-депутата від Партії регіонів О. Царьова у посяганні на територіальну цілісність держави.

Про це йдеться у рішенні суду, оприлюдненому у Єдиному реєстрі судових рішень, передає Українська правда..

У рішенні суду описується низка закликів та вчинків О. Царьова, які свідчать про вчинення публічних закликів до насильницької зміни, повалення конституційного ладу, змін меж території України. Зокрема – схвалював анексію Криму Росією, визнавав легітимність так званої «ДНР» і закликав їх приєднатися до «вибору» жителів Криму.

Також суд описав низку інших незаконних дій О. Царьова.

Тим не менше, суд відмовився розпочати судовий процес і повернув Генпрокуратурі подання, мотивуючи це тим, що у матеріалах немає підпису

О. Царьова, який би свідчив про вручення йому підозри. На думку суддів, це порушує права О. Царьова (*UAINFO* (<http://uainfo.org/>). – 2016. – 04.07).

Суд у Харкові арештував экс-депутата від КПУ А. Александровську на 60 діб.

А. Александровську підозрюють у спробі підкупити депутатів місцевих рад, щоб ті проголосували за звернення до ВР та президента на підтримку змін до Конституції щодо федералізації.

Підозрювана не визнає провини і вважає кримінальну справу політичним переслідуванням.

А. Александровській загрожує 10 років позбавлення волі.

Її син Олександр, який проходить у справі, перебуває в Росії і оголошений в розшук (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/>). – 2016. – 04.07).

ЕКОНОМІКА

Міністерство економічного розвитку представило прогноз розвитку економіки на 2017 г. Он включает в себя два сценария – оптимистичный и пессимистичный.

Согласно оптимистичному сценарию, в 2017 г. ВВП вырастет на 3 % при инфляции в 8,1 %. Дефицит баланса внешней торговли товарами и услугами достигнет 2,6 млрд долл. При этом экспорт вырастет на 8 %, а импорт на 9,7 %. Средняя зарплата должна вырасти на 5,4 % до 5 988 грн. Уровень безработицы сократится на 8,7 %.

По пессимистичному сценарию, в 2017 г. ВВП вырастет на 1,5 %, при инфляции в 10,3 %. Дефицит баланса внешней торговли вырастет до 1,9 млрд долл. Экспорт вырастет на 3,3 %, а импорт на 3,5 %. Средняя зарплата должна вырасти на 4 % до 5954 грн. Уровень безработицы – 8,8 %.

В этом году МЭРТ ожидает рост ВВП на 1 % при инфляции в 14,1 %.

Согласно прогнозу, главными двигателями роста в 2017 г. должны стать инвестиции и внешний спрос (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/07/01/21313689/>). – 2016. – 1.07).

Залишки коштів на єдиному казначейському рахунку на початок червня становили 17,996 млрд грн, зменшившись за місяць на понад 400 млн грн. Про це йдеться у повідомленні Держказначейства.

«Станом на 1 липня 2016 р. сума коштів на єдиному казначейському рахунку складає 17 млрд 996,00 млн гривень», – йдеться у повідомленні.

Обсяг залишків на рахунку Держказначейства на початок червня становив 18,413 млрд гривень (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1583277-zalishki-na-rakhunku-derzhkaznacheystva-na-pochatok-lipnya-zmenshilisya-na-ponad-400-mln-grn>). – 2016. – 1.07).

У травні 2016 р. профіцит платіжного балансу уповільнився до 374 млн дол. проти 468 млн дол. у квітні поточного року. Про це повідомили у прес-службі НБУ.

За даними регулятора, у травні поточного року платіжний баланс України зведено з профіцитом 374 млн дол., що на 94 млн дол. менше ніж у квітні 2016 р., коли профіцит платіжного балансу становив 468 млн дол. Зокрема, рахунок поточних операцій зведено з профіцитом в 403 млн дол., рахунок з капіталом - 12 млн дол., фінансовий рахунок - 41 млн дол. При цьому, резервні активи у травні в порівнянні з квітнем поточного року зменшилися на 94 млн дол - до 374 млн дол.

Водночас, у травні 2016 р. в порівнянні з травнем 2015 р. профіцит платіжного балансу збільшився на 54 млн дол. – до 374 млн дол. проти 320 млн дол
(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1583168-nbu-platizhniy-balans-ukrayini-u-travni-2016-roku-zvedeniy-z-profitsitom-374-mln-dol>). – 2016. – 30.06).

Відповідно до поточного прогнозу, резерви Національного банку України до кінця 2016 р. виростуть на 41 % р/р та досягнуть 18,7 млрд дол. США. Про це повідомляє прес-служба НБУ.

У відомстві також наголосили на тому, що відповідний рівень зростання резервів Нацбанку сприятиме формуванню позитивних настроїв банків та суб'єктів господарювання.

Нагадаємо, за попередніми даними, міжнародні резерви України у травні 2016 р. збільшилися на 2,2 % – до 13,5 млрд дол. США **(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1583405-rezervi-nbu-do-kintsya-roku-zrostut-do-18-7-mlrd-dol-prognoz>). – 2016. – 1.07).**

Національний банк України за 2015-початок 2016 рр. передав до правоохоронних органів 108 справ стосовно власників та менеджменту збанкрутілих банків. Про це йдеться в матеріалах НБУ до прес-конференції за підсумками реформування фінансового сектору України за 2014-2016 рр.

Згідно з вказаними даними, зокрема, 89 звітів було передано до органів із боротьби з організованою злочинністю, 19 звітів про кримінальні злочини направлено до правоохоронних органів.

При цьому, як випливає з матеріалів, жоден із власників банків, що визнані неплатоспроможними, не був засуджений.

За інформацією НБУ, з початку 2014 р. станом на 29 червня 2016 р. виведено з ринку 78 банків, у тому числі в результаті злиття банків, створення одного банку, створення двох банків на базі виведених із ринку, викупу одного банку інвесторами та ліквідації двох банків за рішенням акціонерів **(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1583022-nbu-peredav-pravookhorontsyam-108-sprav-schodo-menedzhmentu-zbankrutilikh-bankiv>). – 2016. – 30.06).**

Внаслідок реформування державного банківського сектора в Україні мають залишитися тільки два системові банки («Ощадбанк» і «Укркресімбанк»), кожен з яких буде вирішувати певні завдання в певних секторах. Про це, 30 червня, на прес-конференції повідомив заступник голови НБУ В. Рашкован.

«Як ви знаєте, працює шість державних банків, завдання – залишити два державні банки системних, кожен з яких вирішує певні завдання в певних сегментах, і з інших банків вийти», – заявив В. Рашкован.

Також реформа державного банківського сектора передбачає продаж не менше 20 % акцій системових державних банків кваліфікованим міжнародним інвесторам або міжнародним фінансовим організаціям, – повідомив заступник глави НБУ (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news-/379090/nbu-planuye-vyznachyty-dva-sistemovirni-derzhbanky>)). – 2016. – 30.06).

Протягом червня «Ощадбанк» здійснив кілька чергових дострокових погашень частини кредиту рефінансування Національного банку України на суму 2 млрд грн, передає прес-служба банку.

«За півтора року «Ощадбанком» погашено три чверті заборгованості за кредитами рефінансування від НБУ – 16,39 млрд грн. Зазначений обсяг коштів замінено власними ресурсами банку, що сприятиме зменшенню вартості його ресурсної бази», – сказав голова правління А. Пишний.

Вказано, що минулого року «Ощадбанк» погасив заборгованість за кредитами рефінансування від НБУ в сумі 5,83 млрд грн. Також зазначається, що у січні, лютому, квітні, травні і червні поточного року було достроково повернуто ще 10,56 млрд грн рефінансування НБУ (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1582958-oschadbank-pogasiv-refinansuvannya-nbu-na-sumu-2-mlrd-grn>)). – 2016. – 30.06).

Акционеры UniCredit Bank на внеочередном общем собрании решили увеличить уставный капитал на 5,2 млрд грн, до 16,739 млрд грн. Об этом говорится на сайте банка.

Капитал планируют увеличить с помощью частного размещения дополнительных акций существующей номинальной стоимости в количестве 52 млрд штук за счет дополнительных взносов акционеров.

В заявлении банка говорится, что докапитализация проходит в рамках согласованного НБУ плана на общую сумму в 10,646 млрд грн. Нынешние 5,2 млрд грн – второй из трех траншей. Первый транш был осуществлен в апреле этого года на сумму 3,8 млрд грн (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/06/30/21264213/>)). – 2016. – 30.06).

Фонд гарантирования вкладов физических лиц продлил ликвидацию банка «Киевская Русь» на два года. Об этом говорится на сайте Фонда.

Ликвидация продлится до 16 июля 2018 г. А. Волкова останется уполномоченным ликвидатором на этот срок.

НБУ признал банк «Киевская Русь» неплатежеспособным из-за невыполнения предписаний по увеличению уставного капитала (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/06/30/21273452/>). – 2016. – 30.06).

Фонд гарантирования вкладов физических лиц продлил ликвидацию «Омега Банка» на один год – до 5 июля 2017 г. включительно. Об этом говорится в сообщении Фонда.

Полномочия ликвидатора банка А. Караченцова ФГВФЛ продлил также на один год – до 5 июля 2017 г. включительно (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/07/04/21434763/>). – 2016. – 4.07).

Під час операційного аудиту найбільших суб'єктів господарювання державного сектору економіки Держфінінспекція виявила факти зайвих непродуктивних витрат на суму майже 343 млн грн за період з початку 2016 р.

Ця сума становить 60 % від суми порушень, виявлених протягом усього минулого року (568,3 млн гривень). Про це повідомляє прес-служба відомства.

Як йдеться у повідомленні, структура порушень істотно змінилася. Якщо в 2015 р. із загальної суми виявлених ризикових операцій та фінансових порушень 23 % склали порушення, а решта 77 % ризикові операції, то в 2016 р. обсяг порушень складає майже 80 %, а неефективні управлінські рішення – більше 20 %.

Найбільш поширені порушення законодавства – це порушення при здійсненні держзакупівель. З початку року державні аудиторі зафіксували 61 такий випадок, – повідомляє Держфінінспекція. В результаті дій аудиторів попереджено розтрату 51,7 млн грн (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/379158/derzhpidpruyemstva-z-pochatku-roku-roztratyly-blyzko-343-mln-gryven>). – 2016. – 3.07).

Акции «Авдеевского коксохимзавода», «Азовстали», «Енакиевского металлургического завода» и «Харьковского трубного завода» будут с июля исключены из индексной корзины биржи ПФТС. Об этом говорится в сообщении биржи.

«Причина – изменение организационно-правовой формы указанных эмитентов с ПАО на ЧАО и перерегистрация свидетельств о регистрации выпусков акций», – отмечается в сообщении.

В связи с внесением изменений в индексную корзину осуществлен пересчет весовых коэффициентов ценных бумаг при расчете индекса ПФТС.

С 1 июля весовые коэффициенты составят:

- «Центрэнерго» – 0,1301;
- «Мотор Сич» – 0,0936;
- «Донбассэнерго» – 1,00;
- «Укрнафта» – 0,1818;
- «Укртелеком» – 0,5158;
- «ДТЭК Западэнерго» – 1,00;

- Крюковский вагоностроительный завод – 1,00;
- Алчевский меткомбинат – 1,00;
- Райффайзен Банк Аваль – 1,00;
- «ДТЭК Днепроэнерго» – 1,00.

Индекс ПФТС рассчитывается на базе цен наиболее ликвидных акций, торгуемых на бирже (*Delo.UA* (<http://delo.ua/finance/pfts-iskljuchit-iz-indeksnoj-korziny-akcii-4-emitentov-319170/>). – 2016. – 30.06).

За даними об'єднання підприємств «Укрметалургпром», металургійні підприємства України в I півріччі 2016 р. наростили виробництво сталі, за оперативними даними, на 11 % до 12,459 млн т. Випуск загального прокату зріс на 12 % – до 10,909 млн т, чавуну – на 17 %, до 11,949 млн т. Випуск труб зменшився на 7 % – до 398 тис. т, коксу збільшився на 24 % – до 6,489 млн т.

У червні вироблено близько 1,87 млн тонн сталі, 1,59 млн тонн загального прокату, 1,79 млн тонн чавуну, 70 тис. т труб і 910 тис. т коксу. Це істотно нижче травневих результатів, коли метпідприємства випустили 2,269 млн т сталі, 2,014 млн т загального прокату, 2,2 млн т чавуну, 70,5 тис. т труб і 1,125 млн т коксу.

Тобто, зниження виробничих показників склало 17,6 %, 21 %, 18,6 %, 0,7 % і 19,1 % відповідно.

В кінці травня-початку червня низка підприємств різко знизили обсяги виробництва через проблеми з доставкою сировини і відвантаженням готової продукції в зоні АТО. Зокрема, на Алчевському меткомбінаті металургійне виробництво простоювало з 30 травня по 13 червня, на «Донецьксталь-МЗ» виробництво повністю зупинено з 9 червня по 17 червня, на Єнакіївському МЗ виробництво знизилося в три рази в порівнянні з травнем, на Дніпровському МК в. Дзержинського (закупує кокс в Алчевську) – в два рази.

З 21 червня повністю зупинено доменне виробництво на Алчевському МК через відсутність залізорудної сировини та енергопостачання, підприємство простоє в даний час (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/379192/u-chervni-2016-roku-vyplavka-chavunu-i-stali-v-ukrayini-obvalylasya-majzhe-na-20>). – 2016. – 3.07).

Кабмін утвердил план реструктуризації «Нафтогаза України» с отделением деятельности по транспортировке и хранению газа.

Согласно правкам, внесенным в постановление по предложению Минэкономки, «Нафтогаз» будет отбирать кандидатуры в наблюдательный совет субъекта, занимающегося транспортировкой из числа лиц, которые не задействованы в деятельности по добыче и поставке газа.

План разделения госхолдинга утвержден во исполнение Третьего энергопакета ЕС и закона о рынке природного газа (*Корреспондент.biz* (<http://korrespondent.net/business/companies/3706671-kabmyn-utverdyl-plan-razdeleniya-naftohaza>). – 2016. – 1.07).

Украина в январе-июне 2016 г. увеличила транзит природного газа в Европу и Молдову на 31 % по сравнению с аналогичным периодом 2015 г. – до 37,62 млрд куб. м.

Об этом свидетельствуют данные ПАО «Укртрансгаз», передает портал «Дело» (<http://delo.ua/business/ukraina-uvulichila-tranzit-gaza-na-31-319288/>).

Согласно данным, в том числе в Европу транзитом через территорию страны в январе-июне поставлено 36,159 млрд куб. м, в Молдову – 1,462 млрд куб. м.

По итогам июня-2016 г. транзит газа в страны Европы и Молдову возрос 16,7% по сравнению с июнем-2015 – до 6,259 млрд куб. м. В том числе транзит газа через Украину в Европу составил 6,94 млрд куб. м, в Молдову – 165,2 млн куб. м (*Delo.UA* (<http://delo.ua/business/ukraina-uvulichila-tranzit-gaza-na-31-319288/>)). – 2016. – 3.07).

У червні для потреб України було імпортовано 20 млн куб. м газу, повідомляє відділ зв'язків з громадськістю та пресою ПАТ «Укртрансгаз».

«У червні для вітчизняних потреб було імпортовано 20 млн кубометрів природного газу. Причому весь об'єм блакитного палива надходив з території Європи, участь у його транспортуванні забезпечило два трейдери», – йдеться у повідомленні.

За даними компанії, за цей період споживання блакитного палива Україною становило 1,0 млрд куб. м, що майже на одному рівні з минулорічними показниками.

У травні кількість трейдерів, залучених в імпорتنі поставки газу в Україну становила 9 учасників, а у квітні – 12, повідомили в «Укртрансгазі» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1583464-ukrayina-v-cherвні-importovala-20-mln-kub-m-gazu>)). – 2016. – 1.07).

В 1 кварталі 2016 г ГП «Объединенная горно-химическая компания» (ОГХК) получило чистый доход от реализованной продукции в размере 400 млн грн, чистая прибыль достигла почти 144 млн грн. EBITDA составила 168,9 млн грн. «Надо учесть, что добычную деятельность компания начала только в феврале 2015 г. По этой причине прошлогодний период не является подходящей базой для сравнения финпоказателей», – цитируется в сообщении компании первый заместитель генерального директора ОГХК А. Гладушко.

В ОГХК напоминают, что в первом квартале 2015 г. чистый доход составил 215 млн грн, чистая прибыль - 44,9 млн грн, EBITDA – 65,7 млн грн.

При этом на складах предприятия нереализованными остаются объемы на сумму около 413 млн грн. «К сожалению, пока мы не наблюдаем увеличения спроса и улучшения ценовой конъюнктуры на мировом титановом рынке. По этой причине ситуация со сбытом остается сложной», – комментирует А. Гладушко.

Однако компания пока не планирует прибегать к сокращению издержек в форме выведения производства в простой.

ОГХК в 1 кв. 2016 г. увеличило отчисления различных налогов и сборов в бюджеты всех уровней до 64 млн грн. В аналогичном периоде прошлого года эта сумма составляла 47,9 млн грн без учета стоимости лицензий и разрешений на добычу полезных ископаемых.

Также в компании сообщили, что в июле британская компания Grant Thornton предоставит ГП ОГХК оценку управляемых им имущественных комплексов – филиалов «Вольногорский горно-металлургический комбинат» и «Иршанский горно-обогатительный комбинат». Оценщик работает в компании с конца 2015 г.

«Произведенная Grant Thornton оценка позволит нам увидеть реальную стоимость активов компании по международным стандартам», – говорит А. Гладушко.

В сообщении уточняется, что в рамках корпоратизации ГП ОГХК свою оценку имущественных комплексов комбинатов проводит также оценщик Фонда госимущества (ФГИ) (*Delo.UA* (<http://delo.ua/business/oghk-udvoila-dohod-v-1-kvartale-2016-goda-319230/>). – 2016. – 1.07).

За первые 5 месяцев 2016 г. производство хлеба и хлебобулочных изделий снизилось на 6 % и составило 46,5 тыс. тонн.

Больше всего сократилось производство ржаного хлеба – на 22 % и пшеничной и ржано-пшеничной – на 7 % и 6 % соответственно. Эксперты связывают такую ситуацию с общим снижением спроса на хлеб и хлебобулочные изделия из-за сокращения населения и снижения его низкой покупательной способности.

«За последние 5 лет производство ржаного хлеба в Украине сократилось на 32 %, и в 2015 г. составило 391 тыс. тонн. Стоимость ржи в Украине с начала года была ниже цен на пшеницу в среднем на 400 грн/тонну, что не стимулирует производителей его выращивать», – отметил В. Кордаш, эксперт аграрных рынков Ассоциации «Украинский клуб аграрного бизнеса».

Отметим, что при этом, по мнению участников рынка, более 60 % хлебобулочных изделий производится нелегально (*Delo.UA* (<http://delo.ua/business/za-poslednih-5-let-proizvodstvo-chernogo-hleba-v-ukraine-snizil-319158/>). – 2016. – 30.06).

Украина продает свое зерно в более чем 90 стран мира. Кукуруза, пшеница и ячмень составляют около 95 % экспортируемых Украиной зерновых.

По прогнозу FAO, который озвучил К. Нажмединов, старший экономист регионального офиса FAO в Европе и Центральной Азии на первой международной конференции GRAIN UKRAINE в Одессе, глобальный уровень производства зерновых и злаковых в 2016 г. составит 2543 млн т (0,6 % к 2015 г.). Об сообщается на сайте УКАБ.

Глобальное производство пшеницы вряд расти по сравнению к 2015 г., тогда как объемы производимого риса и кормовых зерновых будут положительный прирост.

Мировое потребление злаковых в 2016 – 2017 гг. МГ составит 2546 млн т (1 % к 2015 г.). Текущий прогноз переходящих остатков злаковых культур составляет 642 млн тонн.

Прогнозируемый сокращение глобальной торговли злаковыми составит около 2 % (369 млн т 2016 г.), по сравнению с 2015 г., в соответствии с предусмотренным падением спроса на сорго и ячмень.

Продовольственная безопасность остается одним из крупнейших вызовов будущего. За последние десять лет рост производства злаковых составил 20 %, однако все равно больше 800 млн человек голодали или испытывали недостаток продуктов питания.

«Не возникает никаких сомнений относительно стратегического значения Украины в решении вопроса глобальной продовольственной безопасности. В 2015 г. ключевым для Украины оставался сектор зерновых, что составляет четверть валовой продукции АПК, и имеет высокий экспортный потенциал. Кукуруза, пшеница и ячмень составляют около 95 % экспортируемых Украиной зерновых, а вместе международная торговля зерновыми приносит вашей стране около 6 млрд долларов ежегодно. Почти 90 стран мира импортируют украинское зерно, так в 2015 – 2016 МГ Украина заняла седьмое место на международной арене по производству пшеницы, шестое с ее экспорта, седьмое по производству кукурузы, и четвертое с ее экспорта», – отметил К. Нажмединов, старший экономист регионального офиса FAO в Европе и Центральной Азии / FAO Investment Center (<http://delo.ua/business/bole-90-stran-importirujut-ukrainskoe-zerno-319294/>). – 2016. – 3.07).

Украина побил рекорд экспорта зерна в 2015 – 2016 гг. маркетинговом году, сообщил президент Украинской зерновой ассоциации В. Клименко.

«Экспортные данные за год очень успешные, по состоянию на 29 июня уже было 39 млн тонн, то есть рекорд побит», – сказал он. Вместе с тем, по словам президента УЗА, точные итоговые данные экспорта зерна будут известны ближе к 8 июля.

Годом ранее экспорт зерна из Украины составил 34,6 млн т. Отметим, урожай зерновых в Украине в 2015 г. составил 59,96 млн т, что на 3,899 млн т или на 6,1 % меньше, чем годом ранее (<http://korrespondent.net/business/economics/3706731-ukrayna-pobyla-rekord-eksporta-zerna>). – 2016. – 1.07).

У 2015 р. Італія в 4 рази підвищила імпорт пшениці з України в порівнянні з попереднім роком. Про це повідомляє Українська аграрна конфедерація.

Згідно з даними УАК, імпорт пшениці з України в Італію зріс зі 139 тис. т в 2014 р. до 579 тис. т в 2015 р. Експерти зазначають, що різке збільшення поставок зробило Україну третьою країною-імпортером зерна (після Франції і Канади) в Італію (<http://agravery.com/uk/posts/show/v-minulomu-roci-italia-v-4-razi-zbilsila-import-psenici-z-ukraini>). – 2016. – 30.06).

Труднощі з продажем сиру залишаються притаманними для українського ринку. Попит на товар особливо не виріс, а пропозиція досить висока. Про це пише «Інфагро».

За словами експертів, у такій ситуації все частіше сировари (особливо дрібні) почали збувати продукцію за зниженими цінами. Падіння закупівельних цін на сировину дозволяє так чинити, особливо тим, у кого частина використовуваного молока від населення істотна. Теоретично собівартість виробництва сиру зараз може бути навіть на рівні 60-70 грн/кг.

Аналітики зазначають, що через це в середині червня вже не складно придбати певні обсяги напівтвердого сиру типу «Російський» по 80 грн/кг. Правда, в прайсах провідних операторів все ж досі фігурує рівень близько 100 грн/кг (для дистриб'юторів 86-92), саме тому в супермаркетах знайти нормальний сир дешевше 115 грн/кг поки непросто.

«Так що певна частина українських сироварів почала трохи заробляти на внутрішніх продажах. Ну а ось з експортом проблеми залишаються великими. Немає ні ціни, ні обсягів», – зазначають експерти.

За їх словами, внаслідок обмеженого попиту і низьких цін експорт сиру зовсім незначний. У травні з України було вивезено лише 407 т твердого сиру і 1,7 тис. т сирних продуктів (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/propozicia-siru-v-ukraini-perevisue-popit>)). – 2016. – 04.07).

«Мілкіленд Україна» за підтримки «Мілкіленд Інтермаркет», дочірнього підприємства глобальної групи «Мілкіленд», уклала перший контракт і почала поставки сухих молочних продуктів, що виробляються українськими підприємствами групи, в КНР.

Про це згідно з повідомлення групи пише AgroPortal.

Відзначається, що раніше п'ять виробничих підприємств «Мілкіленд Україна», в тому числі «Роменський молочний комбінат» і «Менський сирзавод», пройшли відповідну сертифікацію для експорту в Китай з сиру і різних видів сухих молочних продуктів.

«Цей контракт є тільки першим кроком нашої групи на перспективному ринку молочних продуктів Китаю, який розвивається. Ми будемо продовжувати докладати зусилля, спрямовані на пошук нових клієнтів і побудову збутової мережі в цій країні», – прокоментував генеральний директор «Мілкіленд Інтермаркет» С. Кисельов (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/milkilend-pocav-postavki-molocnih-produktiv-do-kitau>)). – 2016. – 01.07).

Иран намерен импортировать весь спектр аграрной продукции из Украины. Об этом сообщил министр агрополитики Т. Кутовой, сообщает пресс-служба ведомства.

«Один из самых активных игроков, с которым мы проводим большую часть переговоров, – это Иран. В силу того, что санкции с этой страны сняты, она демонстрирует очень большое желание. Мы тоже хотим войти с ними в

активное торговое сотрудничество. Иран интересуют не только зерновые, а весь спектр продукции», – рассказал Т. Кутовой.

По мнению министра, Иран в ближайшее время может стать крупнейшим партнером Украины в вопросах агропромышленной отрасли, с целью обеспечения своей продовольственной безопасности.

Т. Кутовой отметил, что есть и определенные «теоретические препятствия» на рынках сбыта для Украины. В частности, это касается фитосанитарных и ветеринарных норм.

Вместе с тем, он подчеркнул, что работа с налаживанием функционирования Госпродспоживслужбы продвигается, а служба – институционально растет (*Delo.UA* (<http://delo.ua/business/iran-nameren-pokupat-ves-spektr-ukrainskoj-agrarnoj-produkcii-319305/>). – 2016. – 3.07).

Витрати на виробництво сільськогосподарської продукції в Україні в січні-травні зросли на 12,9 % в порівнянні з показником за аналогічний період роком раніше. Про це повідомляє Держстатистики.

Зокрема, сукупні витрати на виробництво рослинницької продукції за звітний період збільшилися на 8,9 %, тваринницької – на 22,7 %.

Згідно з даними Держстату, в травні в порівнянні з попереднім місяцем витрати на агровиробництво зросли на 1,1 %.

Індекс цін на матеріально-технічні ресурси промислового виробництва, що використовуються в сільському господарстві, за 5 місяців збільшився в порівнянні з показником за січень-травень 2015 р. на 0,2 %. За підсумками травня цей показник на 2,3 % перевищив квітневий (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/vitrati-na-virobnictvo-tvarinnickoi-produkcii-zrosli-na-227>). – 2016. – 01.07).

В 2015 г. на медицинских услугах для иностранцев украинские клиники смогли заработать 125 млн евро. При этом мировой рынок медицинского туризма достиг в 2015 г. 511,7 млрд долл., а его годовой прирост составил 10 %.

Такие данные предоставила компания Pro-Consulting.

За прошедшие три года количество клиник, принимающих иностранных пациентов, увеличилось вдвое. Так, если по состоянию на 2012 г. их насчитывалось 35-40, то уже в прошлом году этот показатель вырос до 70-100 клиник.

Особой популярностью у иностранцев пользуются услуги украинских офтальмологов и стоматологов – на эти сферы приходится 18 % всех медицинских туристов.

«Среди других популярных направлений следует выделить репродуктивную медицину, пластическую хирургию и клеточные технологии, а также кардиохирургию», – отмечают в компании Pro-Consulting (*Delo.UA* (<http://delo.ua/business/skolko-zarabotali-ukrainskie-kliniki-v-2015-godu-na-medturistah-319303/>). – 2016. – 03.07).

У I кварталі 2016 р. в порівнянні з I кварталом 2015 р. наявні доходи українців зросли на 11,3 % – до 297 млрд грн. Про це повідомили у прес-службі Державної служби статистики України.

За даними Держстатистики у I кварталі 2016 р. наявні доходи українців зросли до 297,036 млрд грн проти 266,939 млрд грн у I кварталі 2015 р.

Водночас, номінальні доходи українців за вказаний період зросли на 13,2 % – до 403,2 млрд грн у I кварталі 2016 р. проти 356,1 млрд грн у I кварталі 2015 р. Зокрема, обсяг доходів у виді заробітної плати збільшився – на 26,1 % до 184,879 млрд грн, прибуток та дохід змішаний – на 13,4 % до 55,362 млрд грн, доходи від власності – на 1,9 % до 18,785 млрд грн та соціальні допомоги й інші поточні трансферти – на 1,4 % до 144,168 млрд грн.

Реальний наявний дохід населення України у 2015 р. зменшився на 22,2 %
(Українські Національні Новини
(<http://www.unn.com.ua/uk/news/1583175-dokhodi-ukrayintsiv-za-tri-misyatsi-2016-roku-zrosli-na-11-3>). – 2016. – 30.06).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

За даними Держстатистики, заборгованість із виплати заробітної плати зростає 3,04 % та станом на 1 червня поточного року становила 1,867 млрд грн проти 1,811 млрд грн в минулому році.

Зокрема, основна частка загальної суми боргу приходилася на Луганську область – 439,1 млн грн, на Донецька область – 346,2 млн грн та на Харківську область – 193,1 млн грн.

Додамо, що дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції, а також можуть бути уточнені.

Нагадаємо, станом на перше травня 2016 р. в порівнянні з першим травнем 2015 р., тобто за рік, заборгованість із виплати заробітної плати зростає на 23,6% або на 352,3 млн грн *(Українські Національні Новини*
(<http://www.unn.com.ua/uk/news/1583157-zaborgovanist-iz-viplati-zarplati-za-rik-zbilshilasya-na-3>). – 2016. – 30.06).

Міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings прогнозує зростання ВВП України на 1 % 2016 р., а в 2017 р. – на 2-3 %, повідомляє прес-служба агентства.

Стосовно динаміки цін у Fitch вважають, що мета НБУ щодо інфляції в 12 % на 2016 р. є досяжною, якщо вдасться уникнути подальшої нестабільності валютного курсу.

Що стосується динаміки держборгу України, то агентство очікує, що показник буде скорочуватися вже з наступного року, однак існує невизначеність щодо можливості досягти зростання ВВП в поєднанні з первинними

профіцитами бюджету, що зменшило б відношення боргу до ВВП (включаючи держборг і борг з державними гарантіями) до 71 % ВВП до 2020 р.

Нагадаємо, раніше повідомлялося, що агентство Fitch підвищило рейтинг України в іноземній валюті (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/379104/fitch-prognozuye-zrostannya-vvp-ukrayiny>)). – 2016. – 01.07).

Україна візьме участь в докапіталізації Світового банку в рамках виконання резолюції керівників банку № 613 «Загальне збільшення капіталу 2010». Про це повідомляється у відповідному розпорядженні № 445 уряду (яке опубліковано на сайті Кабміну).

Згідно з пояснювальною запискою до документа, Україні буде виділено 2 933 додаткові акції акціонерного капіталу Міжнародного банку реконструкції і розвитку (група Світового банку).

Також для оформлення відповідного рішення буде створено спеціальний документ – Інструмент підписки, який завізує міністр фінансів України О. Данилюк.

Нагадаємо, Україна є членом Світового банку з 1992 р. Банк реалізує в нашій країні проекти розвитку корпоративного сектора в різних сферах, включаючи дорожнє господарство, інфраструктуру, агровиробництво і енергетику, а також державного управління (*Finance.UA* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/379017/ukrayina-dopomozhe-dokapitalizuvaty-vsesvitnij-bank>)). – 2016. – 30.06).

S&P понизило довгосрочний кредитний рейтинг Європейського Союзу с «AA+» до «AA». Прогноз стабільний. Краткосрочний рейтинг остався на уровне «A-1+». Об этом говорится на сайте агентства.

Агентство считает, что референдум по поводу выхода Великобритании из ЕС усилил противоречия в ЕС. Из-за этого прогнозирование доходов, долгосрочное планирование капиталовложений и согласование ключевых финансовых буферов ЕС будет проходить в «условиях неопределенности».

В то же время агентство сохранило стабільний прогноз, так как считает, что остальные страны не покинут объединение и в дальнейшем будут поддерживать ЕС и его ключевые программы расходов.

51,9 % британцев проголосовало за выход Великобритании из ЕС.

S&P из-за Брексита понизило кредитный рейтинг Великобритании с «AAA» до «AA», прогноз негативный.

Fitch также понизило рейтинг страны до «AA» с «AA+», прогноз негативный (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/07/01/21305330/>)). – 2016. – 01.07).

Центральный банк Англии на смягчит требования к капиталу банков. По мнению регулятора, это предоставит банкам больше гибкости, чтобы выдержать последствия от Брексита. Об этом рассказали источники Bloomberg.

На следующей неделе регулятор отменит повышение контрциклического капитального буфера, которое он ввел в марте этого года. Тогда ЦБ обязал банки повысить соотношение контрциклического капитального буфера к активам, взвешенным по рискам до 0,5 %. Это повышение должно было вступить в силу 29 марта следующего года. Главной целью увеличения буфера была защита банковского сектора от периодов избыточного кредитного роста.

Представители ЦБ отказались комментировать эту информацию (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/07/01/21317795/>). – 2016. – 01.07).

Доходность государственных облигаций США со сроком обращения 10 и 30 лет установила новый исторический минимум. Об этом сообщает Bloomberg.

Доходность 30-летних облигаций упала на 10 базисных пункта до 2,1873 %, 10-летних упала до 1,3784 %.

Главный консультант по экономическим вопросам в Allianz Эль-Эриан заявил, что снижение доходности гособлигаций США повлияет на все – от американских ипотечных и корпоративных облигаций до государственных облигаций по всему миру (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/07/01/21315702/>). – 2016. – 1.07).

Согласно отчету МВФ, Deutsche Bank угрожает всей финансовой системе больше, чем остальные крупные банки. Об этом сообщает Bloomberg.

По заявлению Фонда, среди глобальных системно значимых банков (G-SIBs) Deutsche несет в себе больше системных рисков, чем остальные. Следующими после него идут HSBC и Credit Suisse.

«Значимость Deutsche подчеркивает важность риск-менеджмента, интенсивного наблюдения за G-SIBs и тщательного мониторинга их трансграничных воздействий», – говорится в отчете МВФ.

В прошлом месяце Moody's понизило рейтинги Deutsche Bank. Причины – слабые показатели за последние кварталы и существенные операционные вызовы (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/06/30/21265371/>). – 2016. – 30.06).

Деноминацію офіційної грошової одиниці провели в Білорусі.

Президент Республіки Білорусь О. Лукашенко 4 листопада 2015 р. підписав указ № 450 «Про проведення деномінації офіційної грошової одиниці Республіки Білорусь». Документом ухвалювалося провести з 1 липня 2016 р. деномінацію офіційної грошової одиниці Білорусі та провести заміну по 31 грудня 2016 р. грошових знаків зразка 2000 р. у вигляді банкнот на грошові знаки зразка 2009 р. у вигляді банкнот і монет.

Пам'ятні банкноти, випущені в обіг Національним банком, з 1 липня підлягають прийому при всіх видах платежів без обмежень в співвідношенні, зазначеному вище, пам'ятні та зливкові (інвестиційні) монети, випущені в обіг Нацбанком, підлягають прийому за номінальною вартістю при всіх видах платежів без обмежень.

Указом встановлюється, що 1 білоруський рубль зразка 2009 р. дорівнює 100 білоруським копійкам зразка 2009 р. З 1 липня по 31 грудня грошові знаки зразка 2000 р. і грошові знаки зразка 2009 р. знаходяться в паралельному обігу і обов'язкові до прийому за всіма видами платежів без обмежень в зазначеному вище співвідношенні.

Обмін старих грошових знаків на нові здійснюється без обмежень і без справляння винагороди з 1 січня 2017 р. по 31 грудня 2019 р. – в Національному банку, банках і небанківських кредитно-фінансових організаціях Білорусі, з 1 січня 2020 р. по 31 грудня 2021 р. – в Національному банку.

З 1 липня по 31 грудня 2016 р. виготовлювачі, продавці, постачальники, виконавці та їх представники при наданні споживачам інформації про пропоновані товари (роботи, послуги) зобов'язані вказувати ціни (тарифи) в грошових знаках зразка 2000 р. і грошових знаках зразка 2009 р. Національному банку доручено забезпечити випуск в обіг грошових знаків зразка 2009 р. і вилучення з обігу грошових знаків зразка 2000 р. з урахуванням положень указу *(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1583230-u-bilorusi-proveli-denominatsiyu-natsvalyuti>)). – 2016. – 01.07).*